

Ještě jest zračená památka na
mrtvým Lovčským vjatků v Kamenici.
(na zádě skané brožurky.)

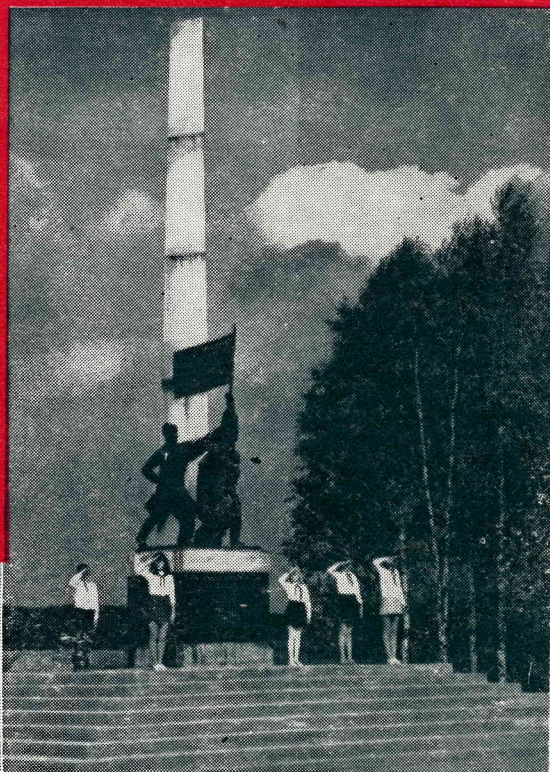
Přicházejí od nadrovní mezi hřeben a
zářím na náměstí. Hraje Leudrova
lesnická kapela.

ODBOJ KAMENICKA

V OBDOBÍ

1944

1945

NĚKTERÉ ZE ZÁPISŮ Z KNIHY NÁVŠTĚV VLASTIVĚDNÉHO MUZEA V KAMENICI NAD LIPOU

„Závidíme, ale přejeme. Expozice je to skutečně krásná a hodnotná.“

*Za kolektiv muzejních pracovníků okresu
Pelhřimov - A. Slabá, muzeum, Humpolec.*

„Dne 29. července 1974 jsme navštívili muzeum v Kamenici nad Lipou. Výstava, která doplňuje rámcový plán LDT „Kalich“, se nám velmi líbila, neboť sama umožnila hlubší poznání partyzánského odboje na Kamenicku a dalších věcí týkajících se Kamenice nad Lipou. Celá expozice partyzánského hnutí, i ta, která patří k stému výročí narození hudebního skladatele V. Nováka, na mne i mládež pionýrského tábora „Kalich“ učinila ten nejhlubší dojem. Děkuje Vám.“

*Pionýři 3., 4., a 5. oddělu LDT „KALICH“
s vedoucími*

„S úctou sa sklaniame pred hrdinami našich revolučných tradícií. Vela aj nám Slovakom hovoria, poučujú, nabádajú k revolučným činom na poli mierového – socialistického budovania.“

Hlasník, ved. tajemník OV KSS D. Kubín

„Jsme uneseni krásnými pocity, které se nás zmocnily ve Vašem kamenickém muzeu a zcela si nás podmanily – jednak vzácnou pietou Vašeho odboje – a krásnými tóny Novákovy hudby. Srdečně děkujeme. Děkujeme s. Kadlecovi za zanícený výklad, který nás uchvátil.“

Kalabisovi a Kalkusovi z Brna

„Velmi pěkná expozice revolučních tradic, výstava pohlednic, ale hlavně síň o národním umělci V. Novákovi. Dík za záslužnou a obětavou práci osvětovým pracovníkům Kamenice nad Lipou.“

prof. Turek

„Kamenické muzeum je opravdu krásným památníkem svého rodného kraje.“

Šindelková a několik podpisů

„Jsme ve Vašem muzeu prvně. Líbí se nám u Vás. Vašemu snažení přejeme hodně úspěchů.“

Ant. Fučík a další podpisy, Humpolec

„Děkujeme za milé přijetí a poskytnutí poučení našim mladým učitelům.“

*Účastníci temat. zájezdu mladých učitelů
okresu Pelhřimov*

„Děkujeme za velmi pěkný zážitek. Budeme se rádi vracet.“

Rodáci z Chomutova

Při Vlastivědném muzeu v Kamenici nad Lipou byla otevřena 9. května 1974 pamětní síň dělnického a partyzánského hnutí na Kamenicku. Hlavní projev na tomto slavnostním aktu pronesl tajemník JKV KSČ s. Milan Vondruška a zúčastnili se ho okresní a místní straničtí a veřejní funkcionáři.

Péči MěstNV v Kamenici nad Lipou a za jeho plné finanční, hmotné a morální podpory stává se pamětní síň názorným zobrazením rozvoje revolučního dělnického hnutí od počátků nadvlády feudalismu až po vznik uvědomělého a organizovaného dělnického hnutí nejen v Kamenici nad Lipou, ale i v jeho širším okolí. V přední části jsou instalovány exponáty, připomínající trpké období feudalismu, který utopil v nelibostném nevolnictví všechnu svobodu poddaného lidu chudé Vysočiny.

Na ně navazuje období uvědomělého a organizovaného revolučního dělnického hnutí. Toto má v našem kraji, kde byl jen nepatrně zastoupen průmyslový proletariát, svůj historicky specifický vývoj. Muzejní část podává jen jakousi zkratku tohoto vývoje. Věříme, že v blízké budoucnosti se nám podaří podat v rozšířené muzejní budově ucelenější a podrobnější obraz. Větší část pamětní síně je věnována odporu našeho pracujícího lidu Kamenicka proti nenáviděnému hitlerovskému fašismu v období okupace. Odpor se projevil koncem roku 1944 a hlavně od počátku roku 1945 až do květnových dnů osvobození naší vlasti Sovětskou armádou v masovém hnutí partyzánského odboje. Patnáctičlenná skupina zkušených sovětských partyzánů vedených velitelem Ivanem Ivanovičem Ivanovem, politickým komisařem ing. Jiřím Nezvailem a náčelníkem štábu Josefem Fomicem Gilem, seskočila v březnu 1945 omylem na vrchu Melechov u Ledče nad Sázavou. Nočními pochody za neustálého pronásledování nacistickými útvary se přesunula 50 km jižněji na určené místo u osady Knížata na Kamenicku, pak na Bozděchovsko. Měli tu připravenou půdu pro svoji širokou organizaci a bojovou činnost v partyzánských oddílech. Jejich bojová činnost se projevila především v závěrečné fázi války těžkým a tvrdým bojem v partyzánské obci Mnich proti mnohonásobné přesile esesáckých oddílů. V boji padlo 5. května a ve společném hrobě je pohřbeno 12 sovětských a českých statečných partyzánů, mezi nimi 1 partyzán Jugoslávec. Ve dnech 5. a 6. května byla zlotřilými esesmany vypálena obec Leskovice na Pelhřimovsku a 25 jejích občanů bestialně zavražděno.

Naše pamětní síň je především památkem, který důstojně uchovává památku na všechny, kdož věnovali své nejlepší síly a schopnosti lepšímu a krásnějšímu životu příštích generací. Pietním uspořádáním vyjadřuje lásku a vděčnost těm, kteří položili životy za svobodu své krásné vlasti na našem Kamenicku.

Důstojnou, esteticko-uměleckou úpravu pamětní síně provedl ing. arch. Ivo Soukup a sousoším padlého partyzána ji obohatal akademický sochař Josef Kříž. Centrum pamětní síně tvoří praktikábl, na němž je ve vkusných skleněných vázách, vyrobených dovednýmá rukama včelničských sklářů, uchována prst z hlavních sovětských a našich bojišť Velké vlastenecké války.

V roce 1975 ve dnech 17. a 18. května oslavíme v rámci 30. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou celostátními oslavami v Mnichu památku padlých hrdinů sovětských a našich partyzánů v partyzánské obci Mnich. (jj)

Slavné uvítání Rudé armády, osvoboditelky, na náměstí v Kamenici nad Lipou dne 10. května 1945

HISTORICKÁ DATA KAMENICE NAD LIPOU V 30. VÝROČÍ OSVOBOZENÍ NAŠÍ VLASTI SOVĚTSKOU ARMÁDOU

- 105. výročí narození hudebního skladatele Vítězslava Nováka
- 100. výročí založení požárního sboru
- 100. výročí založení sklářství na Kamenicku (ve Včelničce u Kamenice nad Lipou)
- 100. výročí od narození a 60. výročí úmrtí prof. dr. Stanislava Provázka, bojovníka proti epidemiím
- 100. výročí narození Rainera Maria Rilkeho, básníka
- 35. výročí založení Vlastivědného muzea
- 30. výročí ustavení MěstNV

Na titulní straně záběr z pamětní síně Vlastivědného muzea a památník v Mnichu.

Vydalo Vlastivědné muzeum v Kamenici nad Lipou jako výroční zprávu za rok 1974 — Povoleno ONV Pelhřimov — Vytiskly Jihočeské tiskárny, závod 4 Pelhřimov — 453027/74

Народна' ств. Музей & муз. се одит претставу'
 бы гартыжени' а мѣстои на Кемеровскѣмъ оубо

MNICH

Sousoší památníku
Скульптурная группа памятника
Statuengruppe des Mahnmals
Statue group of monument

Partyzánská obec

MNICH,

památné místo boje proti fašismu.

Mnich — celkový pohled
Мних — общий вид
Mnich — Gesamtanblick
Mnich — General look

Obec Mnich na Pelhřimovsku má staletou historii. Náleží se vši pravděpodobností k nejstarším osadám Českomoravské vysočiny, které vznikly asi ve 12. stol. vnitřní kolonizací na původně zalesněné půdě. Svědčí o tom i podkovovitý tvar obce. V letech 1359—60 se nazývá patronem kostela v obci Purkart z Mnichu. Fara při kostele bývala od starodávna pevnou tvrzí. Doba asi dvou set let, v níž byl vybudován šlechtický majetek, odpovídá také zhruba vzniku obce ve 12. století. R. 1398 jsou známi tři držitelé Mnichu, a to rytíři Jindřich, Mikuláš a Vilém. Z nich se později připomíná Mikuláš z Mnichu, který r. 1415 zpečetil list stížný ke koncilu Kostnickému. V 16. stol. se v historických záznamech hovoří o tvrzi Mnich s poplužním dvorem a s několika k ní náležejícími vesnicemi. V dalších stoletích se střídali feudální držitelé moci, zprvu vyznání utrakvistického, od r. 1628 katolického. V 17. stol. byl Mnich připojen k panství Červená Lhota. V té době však už tvrz pustne. Teprve v roce 1762 ji dává František svob. pán Gudenus upravit na obyvatelnou faru při kostele.

Taková je asi stručná historie kdysi poddan-ské obce Mnich.

Avšak partyzánská obec Mnich se význačně zapsala v květnových dnech r. 1945 do novodobých dějin našeho národa. Květnové události v Mnichu a v celé široké oblasti na Českomoravské vysočině jsou závěrečnou fází poslední světové války, která měla přímo v katastru obce tragický spád.

Odboj proti hitlerovskému fašismu na Vysočině má své důstojné místo v dějinách Jihočeského kraje. Jeho vyvrcholením byl seskok sovětské partyzánské skupiny na vrch Melechov u Ledče n. Sáz. Velitelem výsadku byl statečný a zkušený sovětský důstojník — partyzán Ivan Ivanovič Ivanov. Velení 4. ukrajinského frontu vysílalo na podzim 1944 do českých zemí para-desantní skupiny se zpravodajskými, destruktivními a bojovými úkoly. Lesnatá oblast Pelhřimovska skýtala pro takovou činnost výhodné podmínky za předpokladu, že se kolem jádra vyslané a dobře vycvičené skupiny seskupí proti okupantům další spolubojovníci z místního obyvatelstva.

Na Pelhřimovsku, Kamenicku, Jindřichohradecku a Tábořsku byly v té době již odbojové skupiny Klement Gottwald, Jan Žižka, Táboritě, Kovpak a Lesu zdar.

Místem určení 15ti členné výsadkové skupiny

sovětského partyzána Ivanova byla samota Knížata u Kamenice n. L., poblíž kopce Zbihovka. Výsadek seskočil v noci 25. března 1945 omylem na kopec Melechov a jeho nejbližší okolí, asi 50 km od místa určení. Vedle sovětských, vesměs zkušených partyzánů z Ukrajiny a z různých válečných oblastí Sovětského svazu, byl ve skupině jako politický komisář i poručík československého armádního sboru Ing. Jiří Nezval. Parašutisté byli po seskoku rozptýleni. Postupovali pak ve třech hloučcích nočními pochody na místo původního určení. Byl to vyčerpávající a nesnadný pochod, často za dramatických událostí, např. na Ledečsku, Humpolecku, Pelhřimovsku nebo Kamenicku, krajinou, na niž partyzáni nebyli zvyklí, neznali ji; za neustálého pronásledování SS-trup, gestapa a německé policie. Dílčí historii tohoto pochodu velice svěže a barvitě popsala za svou skupinu (v níž byly dvě ženy) partyzánska E. N. Abalová. Totéž, včetně radostného setkání s ostatními druhy, zachytil poutavě Jiří Nezval. K setkání partyzánů došlo až po týdenním pochodu. V lesích Kamenicka pak sověští účastníci navázali styk s našimi partyzány a s odbojovými složkami, zejména s komunistickým odbojem v Novém Etyнку a v Jindřichově Hradci. Spojením s dalšími oddíly byl vytvořen Svaz partyzánských oddílů Za Prahu, kterého pojmenování si určila skupina ještě před odletem na naše území. Štáb Svazu se brzy přesunul do Nového Bozděchova a okolních lesů a těsně před květnovými událostmi pak do myslivny Eustach v lesích Černovických. Svaz konal v těchto oblastech přípravy k celonárodnímu povstání.

5. května došlo k odzbrojení nacistické posádky v Novém Etyнку (dnes Nová Včelnice), blížkém Jarošově nad Nežárkou, v Obratani, v Bezděčíně a Šimpachu. V noci z 5. na 6. května provedla 15ti členná útočná skupina vedená Jiřím Nezvałem a mladým studentem — marxistou Edou Emrem z Nové Včelnice a 30ti členná zálohová skupina pod vedením I. I. Ivanova odzbrojení německé posádky v Mnichu. Celá akce by bývala patrně proběhla bez větších ztrát a potíží, kdyby právě v té době nedorazil do Mnichu silný, plně ozbrojený pancéřový oddíl SS, který se přesunoval z Kamenice nad Lipou směrem na Deštnou a Soběslav. Oddíl zasáhl do noční akce, která se proto neobešla bez větších ztrát na obou stranách. Padlo na 35 fašistů a 12 partyzánů. Mezi padlý-

mi byli i sověšší partyzáni (mladý — 21-letý, statečný Jurij Pavlovič Basov a Ivan Ivanovič Krilatov).

Boj v Mnichu byl předzvěšší konečného osvobození i našeho kraje Sověšskou armádou, osvobození vykoupeneého společně prolitou krví našich, sověšských, ba dokonce jednoho jugoslávského partyzána.

27. května 1945 byla uspořádána v Mnichu tryzna za padlé partyzány a tímto datem byla zahájena slavná tradice národních poutí v Mnichu, na něž v současné době (vždy po 5 letech) navazují celostátní oslavy v Mnichu, jimiž se připomíná statečný boj našich i sověšských lidí proti fašismu. V Mnichu byl nad společným hrobem padlých bojovníků zbudován pomník se sousoším partyzánů, dílo akad. sochaře Jana Přechovského z Tábora, a kulturní dům podle návrhu národního umělce Jiřího Krohy. S oslavami v Mnichu jsou spojovány kulturní, společenské, branné a sportovní akce, soutěže, apod..

Žijící účastníci hnutí odporu a především sověšší partyzáni napsali od r. 1960, kdy se těchto slavností poprvé zúčastnili, i výraznou kapitolu do internacionálních vztahů mezi oběma našimi národy. Z nich se zvláště bývalý radista skupiny, I. S. Kucharenko, stal proslulým svým trvalým a hlubokým zájmem o život na Pelhřimovsku, vzpomínkami i korespondencí s velkým okruhem svých přátel. Také jejich korespondence je vkladem do nově pojatých vtaů československo-sověšských, zvláště po obdobích krizových let 1968—1969.

Mnich vstupil i do oblasti české literatury, zvláště do žánrů publicistických. Vedle Jiřího Marka (Muži jdou ve tmě) a Miroslava Ivanova (Kam dolétne holubice) se zajímal o události v Mnichu i národní umělec Ivan Olbracht, který se však bohužel nedostal k napsání slíbené reportáže. Ivan Olbracht byl během války v osobním styku se skupinou za Prahu za svého pobytu ve Střibřeci na Třeboňsku.

Památky v okolí Mnichu:

Kamenice nad Lipou: zámek, který vešel do svěšové literatury v díle R. M. Rilka, dnes Děšská ozdravovna (od r. 1949). Rodišťe hudebního skladatele Vítěšzlava Nováka (paměštní deska na rodném domě — náměšší, busta od sochaře Karla Otáhala na škole, expozice Vítěšzlava Nováka, život a dílo v Kamenickém muzeu). V muzeu je instalována paměštní síň dělnického

a partyzánského hnutí na Kamenicku. — Úzkokolejná dráha Obrataň — Jindřichův Hradec (1906). Památná lípa v zámecké zahradě. Hamerky. Bradlo.

V květnu 1945 nacisty vypálená obec **Leskovice**, poblíže Pacova.

Včelnička: sklářská huť (1875)

Deštná: pramen minerální vody, nedaleko státní zámek *Červená Lhota*. V Deštné je pohřben skladatel Ditter z Dittersdorfu.

Čábelkův dům — místo boje
Дом Чабелки — место боя
Čábelkas Haus — Die Kampfstelle
House of Cabelka — Place of fight

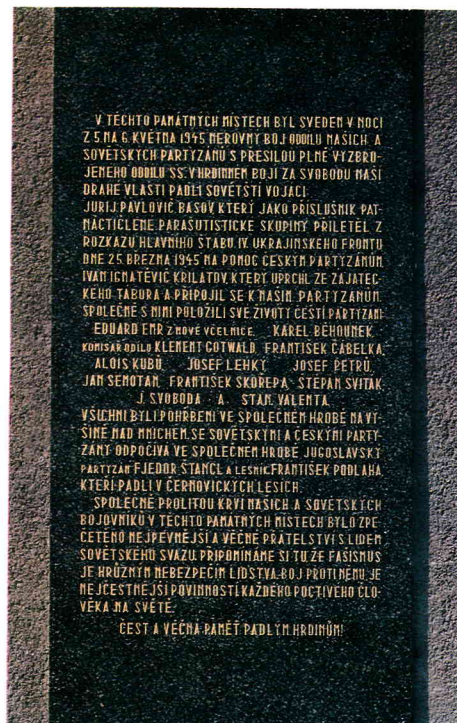

Deska obětí fašismu II. světové války
Доска жертв фашизма II-ой мировой войны
Gedenktafel der Opfer von Faschismus
im II. Weltkrieg
Memorial of a killed partisan

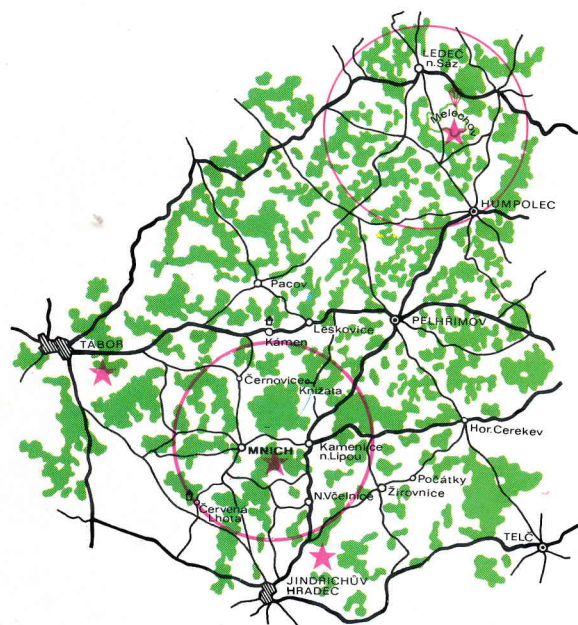

Místa padlých partyzánů u Čábelkova domu
Места павших партизанов
Stellen bei Čábelkas Haus, wo die Partisanen
gefallen sind
Places near Čábelka-House, where the partisans
were killed

Pamětní deska na Čábelkově domě
Мемориальная доска на доме Чабелки
Gedenktafel an dem Čábelkas-Haus
Memorial tablet on Čábelka-house

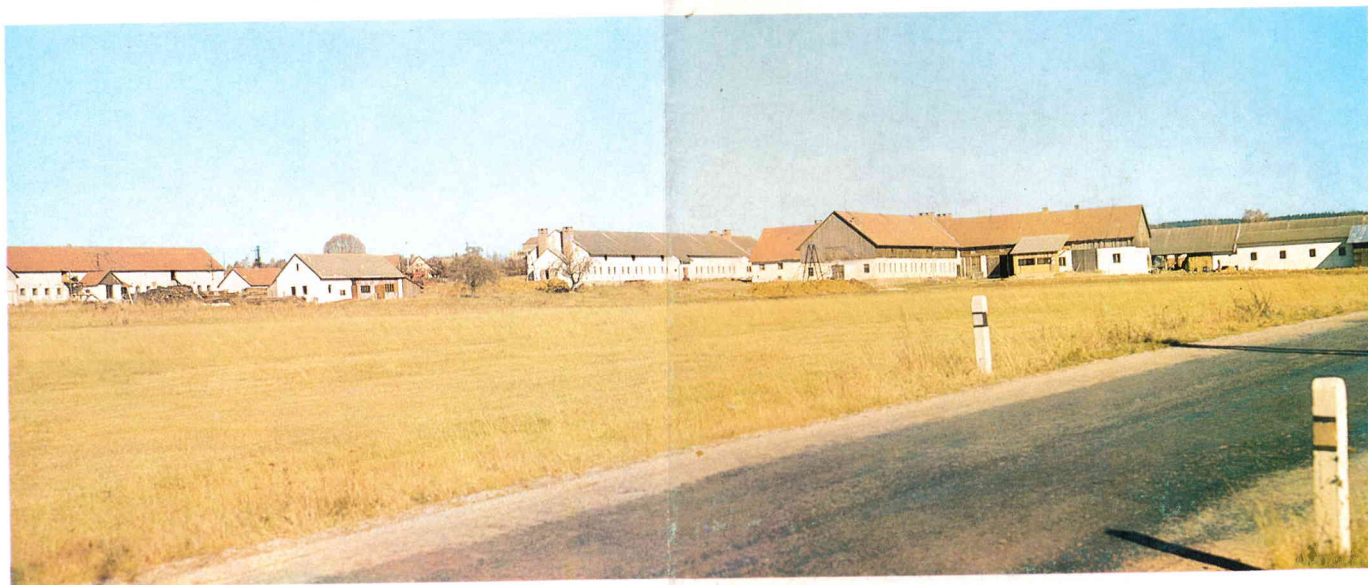
Část výbroje a výstroje partyzánského oddílu,
z expozice dělnického a partyzánského hnutí
v museu Kamenice n. L.

Часть вооружения и снаряжения партизанского
отряда из экспозиции рабочего и партизанского
движения в музее в городе Каменице н. Л.
Ein Teil der Bewaffnung und Ausrüstung eines
Partisanen-Komandos aus der Exposition der
Arbeiter- und Partisanenbewegung
der Stadt Kamenice n. L.

A part of armament and ordnance of a partisan
division from museum of labour and partisan
movement in Kamenica n. L.

Pomníček padlého partyzána
Памятник павшего партизана
Denkmal eines gefallenen Partisans
Memorial of a killed partisan

Orientační mapa
Ориентировочная карта
Orientierungs-Landkarte
Orientation map

Mnich — objekty JZD Obránců míru, nositele
Řádu práce
Мних - объекты ЕСХК ордена Труда «Защитни-
ков мира»

Mnich — Objekte der LPG „Friedensverteidiger“
Träger des Orden der Arbeit
Mnich — Objects of the agricultural cooperative
form „Defender of piece“
holder of „Order of labour“

Pelhřimov — mírové náměstí
Пельгржимов - мирная площадь
Pelhřimov — Friedensplatz
Pelhřimov — Piece-square

Vydalo: OV KSČ, ONV, OV NF Pelhřimov v na-
kladatelství Pravda v počtu 80 000 výtisků.
Povoleno ONV Pelhřimov-odbor kultury.
Autoři textu: PhDr. Josef Bílek a Josef Jíra.
Fotografie: Antonín Cvak. Grafická úprava:
Jiří Drvota.
Cena Kčs 5,—

Svou krví psali jsme bratrství Slovanů, vy živí
čiňte tak skutky.

Dostává se vám do rukou propagační materiál,
který má na věčné časy připomínat bojové
bratrství našich a sovětských partyzánů, kteří
zde na Českomoravské vysočině prolévali svou
krev za to, aby již nikdy fašismus nestál v ces-
tě šťastnému a radostnému životu budoucích
generací.

Своей кровью мы писали братство славян,
вы живые делайте так дело.

Получаете в руки пропагандистский материал,
который имеет на вечные времена припоминать
боевое братство наших и советских партизанов,
которые здесь на Чешско-Моравской возвышен-
ности проливали свою кровь за то, чтобы уже ни-
когда фашизм не стоял на дороге счастливой
и радостной жизни будущих поколений.

Mit eigenem Blut haben wir die Brüderschaft
der Slawen geschrieben — Ihr Lebendigen tut
das durch Taten.

Sie bekommen in die Hand das Propagandama-
terial, das die Kampfbrüderschaft unserer und
sovjetskischer Partisanen, die hier in den Böh-
misch-Mährischen Höhen ihr Blut vergossen ha-
ben, in alle Ewigkeit ins Gedächtnis rufen soll,
damit der Faschismus nie mehr einem glückli-
chen und freudigen Leben der künftigen Gene-
rationen im Wege stehen kann.

By our own blood we have written the brother-
hood of Slaw nations — You who are alive do
it by acts.

You get in your hands propaganda material
which has to remind for ever time the fighting
brotherhood of our and soviet partisans, who
have here in Bohemian and Moravian highlands
their blood shed to the end that fascism ne-
vermore be in way of a lucky and joyful life
of future generations.

Памáтник словáнского брaтстvá
Пáмятник славянского брaтствá
Mahnmahl der slavischen Brüderschaft
Monument of Slaw brotherhood

Pietní akt u památníku
 Благоговейный акт у памятника
 Pietakt beim Denkmal
 Pious act at the monument

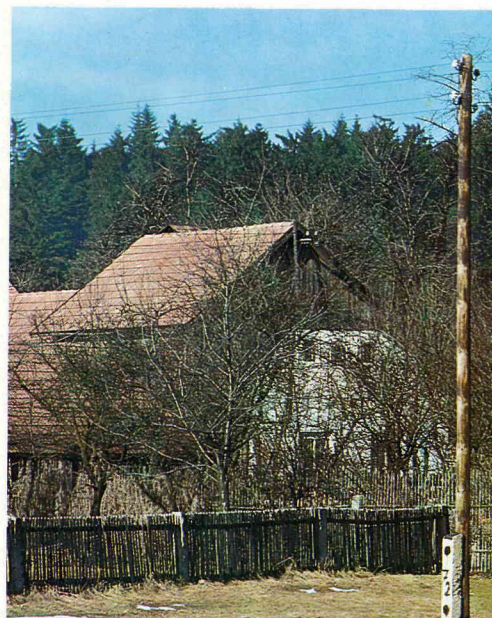
Mnich — pohled přes rybník
 Мних - вид через пруд
 Mnich — Blick über den Teich
 Mnich — A look across the pond

Mnich — kulturní dům
 Мних - дом культуры
 Mnich — Kulturhaus
 Mnich — House of culture

Pamětní deska na myslivně Eustach
 Мемориальная доска на доме лесника Эустах
 Gedenktafel an dem Jägerhaus Eustach
 Memorial tablet on gamekeeper's lodge

Samota Nový Bozděchov
 Уединение Новый Боздехов
 Einsiedelei Nový Bozděchov
 Solitude Nový Bozděchov

Myslivna Eustach
 Дом лесника Эустах
 Jägerhaus Eustach
 gamekeeper's lodge

Partyzánská obec Mnich
 Партизанская деревня Мних
 Partisanengemeinde Mnich
 Partisan municipality Mnich

190.

Městské muzeum v Kamenici,
paušálně zbraně partyzánů které
partyzáni ve druhé válce používali.

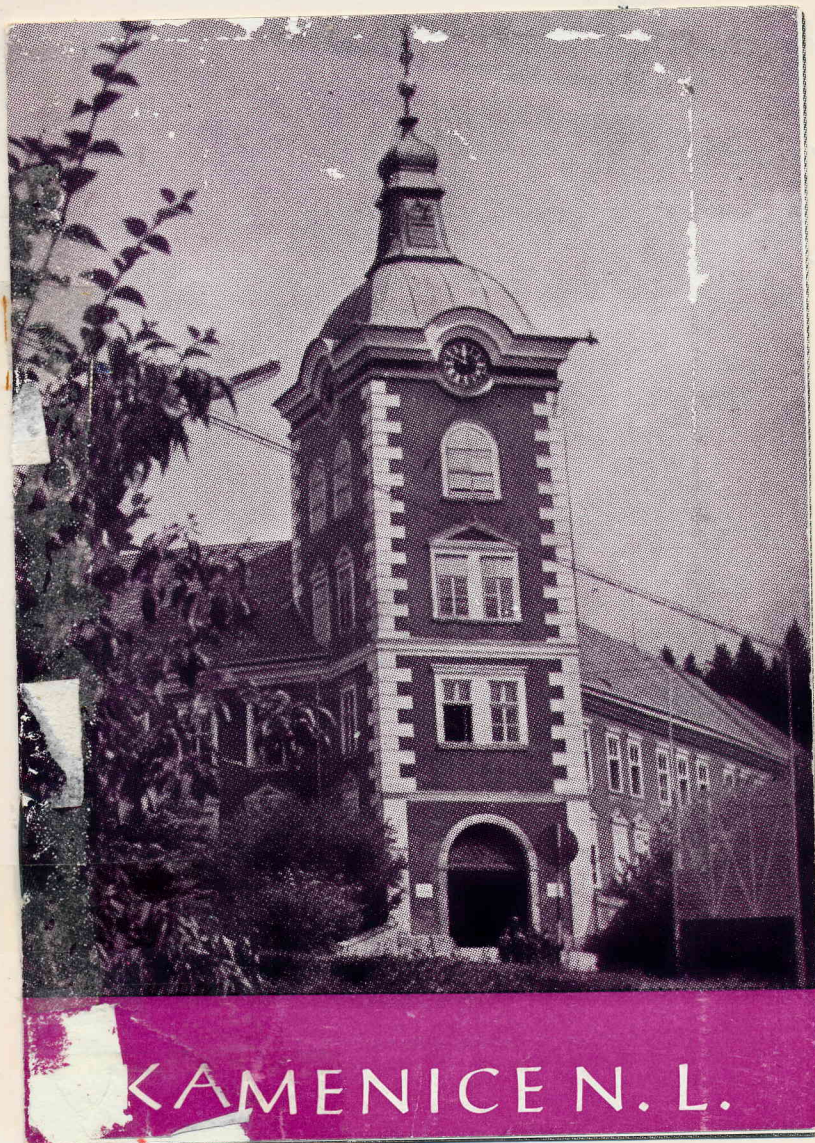

U těchto památek uviděl jsem bývalé
partyzány kteří za nás bojovaly za
druhé světové války.

191.

Kamenický zámek.

Za vlády šlechticů, kterou já přech
pamatuji, poslední majitel Gaimüllerů
když přišel kočár před svůj bránu a

neseděl v něm jeden šlechtic, musel z
kočáru vystoupit a jít do zámku pěšky.
Dnes může každý občan stobocně tu
bromu procházet.

KAMENICE N. L.

KAMENICE NAD LIPOU

Kamenice n. L. — zámek

Na titulní straně: zámek v Kamenici n. L.

V trojúhelníku, který na mapě tvoří město Žirovnice, Počátky a Kamenice nad Lipou, leží poslední na jeho severozápadním vrcholu. Do r. 1960 to bylo okresní město, nyní je důležitým střediskem Pelhřimovska.

Město vzniklo patrně počátkem 13. století. Rok 1248 se udává jako datum „vysazení“ památné lípy a s tím souvisí vznik města. Zdá se však, že příhodné přírodní podmínky spolu s feudálním rozvojem výroby způsobily, že už dříve na místě dnešní Kamenice nad Lipou byla osada. Stavební vývoj města byl značně složitý, ale v podstatě se tady vytvářela dvě střediska: první kolem kostela, druhé kolem hradu, to jest v areálu dnešního zámku. Městečko neslo v minulosti název Hrazená Kamenice, nebo Česká Kamenice, teprve mnohem později se ustálil název „nad Lipou“. V období husitského revolučního hnutí bylo město dobyto Oldřichem z Rožmberka, ale r. 1425 husité dobyli hradu. Celá okolní krajina v té době byla svědkem pohnutých událostí, v nichž se moc jihočeských feudálů — jako byl třeba Menhart z Hradce — střetávala s husity: v bitvě u nedalekého rybníka Kalicha nebo u rybníka Boru (Krvavce) u Počátek.

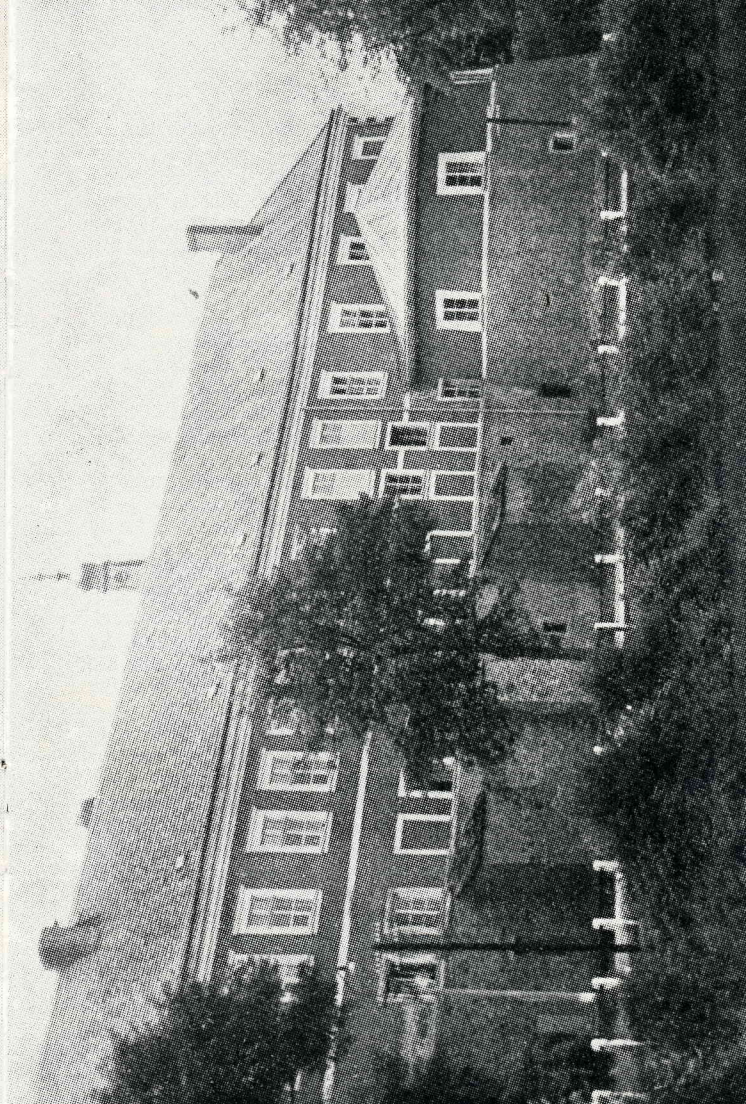
V dalších letech se v Kamenici nad Lipou střídaly různé vrchnosti. Posledním držitelem Kamenice nad Lipou byl rod Geymüllerů, kterému patřil zámek až do r. 1945 (od r. 1831).

Předválečná doba se snažila z Kamenice nad Lipou vytvořit město s výrazným rekreačním charakterem. Nebyl tu téměř žádný průmysl a krajina měla doslova „kamenitou“ půdu. Zdejší klima bylo výhodné. Obecným závěrem z pozorování bylo, že „Kamenice nad Lipou je výrazným termálním ostrovem s mírným rázem klimatickým a se značně příznivou svahovou klimatickou polohou“. Uvažovalo se tehdy o zřízení ústavu pro léčení plicních chorob, ale ke zřízení ústavu nedošlo. Po r. 1945, kdy byl konfiskován zámek, jehož poslední majitel odešel do ciziny, se přiklonila rolnická komise k názoru, využít zámecké prostory pro umístění Státní dětské ozdravovny. Zámek byl nákladem asi 3 milionů Kčs adaptován (poslední velké úpravy byly provedeny r. 1958) a od r. 1945 tu prošlo více než 20 000 dětí s ohroženým zdravím.

Kamenická ozdravovna byla vybavena téměř dokonalou péčí o děti po nemocích a specializovala se na péči o dětské diabetiky. Ozdravovna, umístěná v bývalém šlechtickém sídle, je názorným příkladem vhodného využití historických budov, kdy se dbá na ochranu této stavební památky, netrpí a neporušil se ani vzhled a charakter stavby.

Kamenický hrad vznikl v době, kdy vznikalo město. Dosud jsou patrné na straně k náměstí zbytky fortifikací. Je to částečně zachovalý hradní příkop, z druhé strany pak Zámecký rybník a hluboké koryto potoka. Hrad měl velmi složitý stavební vývoj. Nejvýznamnějších změn doznal za Jana Malovce, který jej přebudoval na renesanční zámek (1583). V té době byla nově řešena vstupní brána, v obdélníkovém nádvoří vznikla dvě patra arkád. Ta jsou nyní zachována pouze po třech stranách přízemí, v 1. poschodí byly v pozdějších letech arkády

Zámek v Kamenici n. L.

zazděny. Zámek pak pustnul, v 19. stol. sloužil kromě jiného i za úpravnu vlny.

S proměnami zámku souvisely i změny v zámecké zahradě, kde stojí stará **kamenická lípa**, po níž je pojmenováno město. Tradice vypráví o tom, že je stará 700 let, někteří autoři ji považují za mnohem starší — až 900 let. R. 1924 jí srazil blesk vrchol, dnes její dvě zbylé vodovodné větve mají rozpětí asi 20 m.

Ke kamenickému zámku se váže ještě i jiná pozoruhodnost. V letech 1806—1811 patřil Františku Rilkemu, pradědu básníka **Rainera Marii Rilka**, jemuž se stal předobrazem zámku v epické básni „Píseň o lásce a smrti korneta Kryštofa Rilka“.

V současné době v Kamenici nad Lipou pokračuje dřívější nevýrazný **průmysl** dřevařský v Průmyslovém podniku (výroba nábytku do škol aj.) a sklárně, která je umístěna v budově bývalého okresního soudu. V příštích letech se v Kamenici nad Lipou plánuje stavba nové moderní sklárny pro 800 zaměstnanců. Je však třeba vyřešit problém dopravy surovin i výrobků. Přes Kamenici nad Lipou vede sice **úzkokolejná trať** Obrataň—Jindřichův Hradec, je však už spíše technickou raritou, než trať vyhovující potřebám dneška. Kamenická lokálka byla otevřena r. 1906, zpočátku se používalo „miniaturních“ parních lokomotiv, dnes už se užívá pouze motorových.

Dnešní podoba města vznikla hlavně po r. 1899, kdy po velkém požáru byl postaven hotel Lípa a okolní budovy. Po r. 1945 se tady mnoho změnilo: byl vybudován nový textilní závod Tylex, požární zbrojnice a moderní opravena automobilů. R. 1963 byl dokončen nový kulturní dům. Téhož roku bylo otevřeno nové obchodní středisko tvořící dnes dominantu náměstí. V současné době vzniká za Zámeckým rybníkem nové **chatové městečko**, umístěné v krásném prostředí přírodního parku Hamerky: budování městečka ještě není skončeno (zatím má jen 45 lůžek). Zvýší nejen ubytovací možnosti v Kamenici nad

Lipou, ale stane se skutečně rekreačním střediskem hlavně po vybudování blízkého koupaliště.

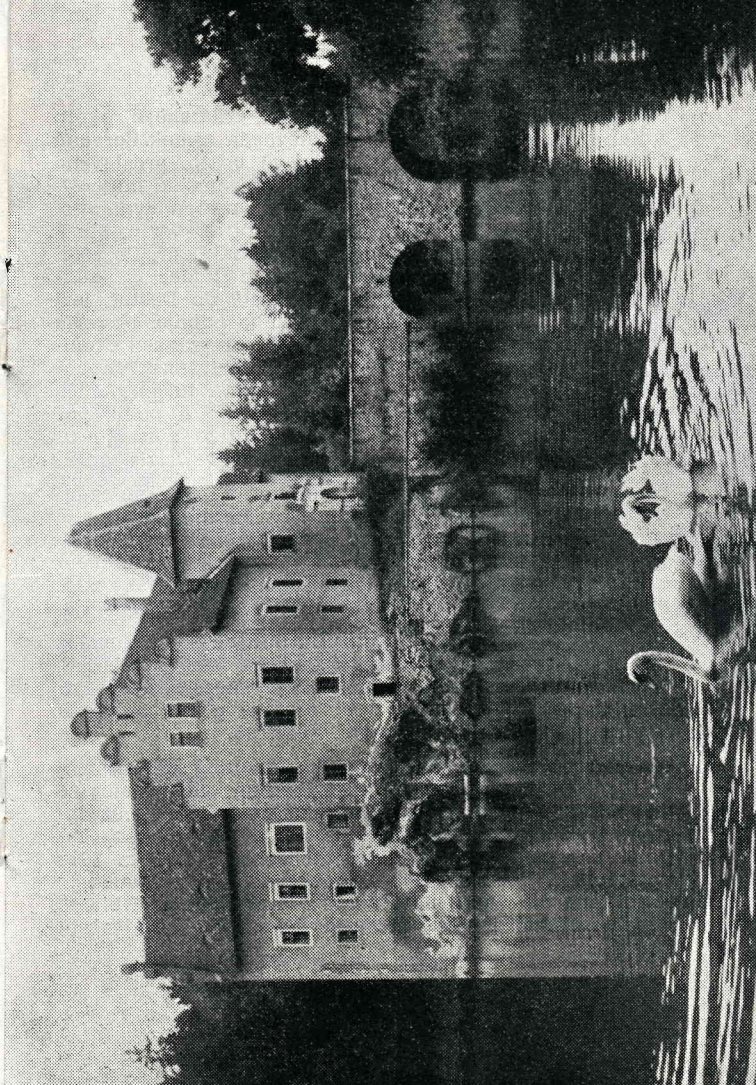
Ke Kamenici nad Lipou se váží i životní osudy některých významných osobností české kultury. R. 1870 se narodil v domě č. 55 na náměstí (pamětní deska) národní umělec **Vítězslav Novák**. Vítězslav Novák jako hudební skladatel se vrátil ke svému rodnému kraji ve skladbách jako je například Jihočeská suita (1937), kde připomínal jeho husitskou minulost.

Dříve velmi oblíbený, dnes však zapomenutý básník a překladatel František Jaroslav Vacek-Kamenický se tu narodil 24. 1. 1806 v domě č. 108. Do kamenického prostředí bývá lokalizována jeho píseň „Výpověď z lásky“ na nápis Josefa Vašáka, zlidovělá pod názvem U panského dvora.

Na kamenickém hřbitově **Brádle** odpočívá významný vědec a cestovatel Stanislav Provázek (Stanislav Prowazek). Jeho hlavní význam spočívá v tom, že byl spoluobjevitelem původce skvrnitého tyfu (Rickettsia Prowazeki). Brádelský hřbitov se datuje již ze středověku. Pozoruhodná je centrální hřbitovní kaple z r. 1348, pozdně goticky a barokně upravená. V dobách husitských bývalo Brádlo podobným shromaždištěm, jako známá hora Tábor. Pod Bráblem jsou velmi hezké partie kolem trati, je tam i zajímavá „Kariánská pec“. Na Brádle je další pozoruhodná památka, tzv. Svobodův náhrobek, připomínající těžbu a zpracování železné rudy v tomto kraji. To bylo v době, kdy v okolí pracovaly hamry a sedimentovaná železná ruda byla tavena ve vysokých pecích.

V okolní krajině s březovými alejemi si připomeneme dřívější časté návštěvy malířů, kteří Kamenicko malovali. Jedním byl i Alois Kalvoda.

Kamenice nad Lipou každým rokem láká stále víc a víc návštěvníků k pobytu v pěkných lesích u rybníků. Kulturní život naplňují pořady v kulturním domě a v kině; je tu dobře pracující knihovna a muzeum, které pořádá časté tematické výstavy.

nechte se hrodit
na lidé

Návštěvníky nezklame ani blízké a vzdálenější okolí. Z Kamenice nad Lipou bývá navštěvován zámek **Červená Lhota** u Deštné. **Deštná** je zajímavé místo, proslavené svými lázněmi (pramen sv. Jana) a deštenskou minerální vodou Deštěnkou. Na hřbitově je pohřben vynikající hudebník konce 18. století Ditterse z Dittersdorfu, který r. 1799 zemřel na nedalekém zámku Nový Dvůr. Do zámku umístil děj své novely „Pankrác Budecius, kantor“ spisovatel Antonín Sova. Na cestě do Deštné leží **Mnich**, památné místo protifašistického odboje. Historie bojů u Mnichu je spojena se jménem partyzánské skupiny Za Prahu. Na počest obětí z řad partyzánských bojovníků a obětí fašismu z celého okolí byl tu po r. 1945 postaven pomník „Slovanského bratrství“ a podle návrhu národního umělce J. Krohy kulturní dům. Je tu vzorné JZD, vyznamenané medailí Světové rady míru.

Pěkná výcházka do vesnice Štítné, kde je přibližně označeno místo tvrze Tomáše ze Štítného. Nedaleko odtud je město knoflíků — **Žirovnice**. Historie žirovnického perleťářství je stará více než sto let (1863). V žirovnickém hradu byly odkryty a restaurovány zajímavé fresky z 15. století. Hrad v březnu 1964 vyhořel a nyní se obnovuje.

Ze Žirovnice je možno navštívit **Počátky**, rodiště Tomáše Pešiny z Čechorodu a básníka Otakara Březiny. Na počáteckém hřbitově odpočívají rodiče Vítězslava Nováka a manželka J. V. Sládka. U Počátek je pěkně položena ozdravovna Julia Fučíka ve sv. Kateřině.

Na trati z Kamenice nad Lipou do Obrataně leží městečko **Černovice** s podobným charakterem jako Kamenice nad Lipou — bývá označováno jako město „lesů a ozdravení“. Blízko stanice Křeče je pomníček ve tvaru kalicha připomínající „poslední táborskou bitvu“ r. 1435 (postaven v roce 1935!) —. Dobré spojení z Kamenice nad Lipou umožňuje navštívit dvě starobylá a přibližně stejně vzdálená města: Jindřichův Hradec a okresní město Pelhřimov.

Lipa v zámecké zahradě

Na následující straně: kaple na Brádle

Vydalo v roce 1964 Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Českých Budějovicích a MNV v Kamenici n. L. ve spolupráci se Státním ústavem památkové péče a ochrany přírody v Praze.

Text Josef Bílek; snímky Josef Bílek, L. Sitenský a z archívu SÚPOP (V. Hyhlík).

Tisk Stráž 200 Čes. Budějovice. — Cena 0,80 Kčs. — F-05*40952

Matr obec Leskovice, na dnešním
Pelbimovském okrese přinesla krutou
oběť, o které se v této knížce dočtete
na konci druhé světové války.

193.

LESKOVICE

LESKOVICE

1945

Motto:

*Právě odtroubili válku, u nás bojuje se.
Banda drzých trosečníků loupí, střílí,
rve se.*

(Vítězslav Nezval, Historický obraz.)

Jaro roku 1945, které se ohlásilo vzdáleným duněním děl, přiblížilo na dosah konec druhé světové války. Zkonkretizovalo naděje, kterými se posiloval těžce zkoušený národ, který se nikdy nesmířil s mnichovským diktátem a který se nedal zlomit ani v období nejtěžší nesvobody a perzekuce.

Partyzánské hnutí vyrostlo v odhodlaného a silného protivníka nacistické moci, soustředilo a zaktivizovalo do ozbrojeného odporu proti nacistům síť místních ilegálních a partyzánských skupin, ozbrojený boj proti nepříteli se stával cestou ke svobodě. Revoluční národní výbory byly připraveny k převzetí moci.

Světový válečný požár vyvolaný nacistickým Německem končil na území Čech a Moravy. V době, kdy se svět chystal k oslavě vítězství nad fašismem, náš lid musel o svou svobodu ještě bojovat.

Maršál SS Schörner používal po svém ustanovení nejvyšším velitelem v Čechách nejbrutálnějších prostředků, aby podepřel svou upadající autoritu nejenom u českého obyvatelstva, ale i ve své armádě. V rozkaze z 26. dubna 1945 nařídil bezohledný teror proti Čechům, kteří nejsou ochotni podřídit se nacistické vůli. Rozkaz do slova uvádí: „Při sebemenší známce odporu jsou zcela na místě i nejostřejší prostředky. Z vesnic, které jsou v plamenech, již nikdo střílet nebude. Jen nyní neukazovat žádnou slabost!“

Tímto heslem se řídili okupanti ještě před kapitulací, v době, kdy upírali své naděje již jen k americké armádě. I když jejich situace byla naprosto beznadějná, nezastavili se ani před vyhlazováním a vyvražďováním celých vesnic.

Již 3. května vypukla povstání v severovýchodních Čechách, na Plzeňsku a Kladensku. Na Moravě vypálily skupiny SS Javoříčko, povraždily všechny muže a stupňovaným terorem se snažily zastrážit obyvatelstvo a odvrátit je od nepřátelských akcí proti ustupující německé armádě.

Praha, která byla vždy hlavou a srdcem země, dala svým revolučním vystoupením signál k povstání v celé zemi. Tato spontánní

lidová a revoluční akce byla vyvrcholením celonárodního odporu a odboje proti nacistickým okupantům.

Atmosféra květnových dnů, v níž se nadšení, odhodlání a neza-držitelná touha po národní svobodě překrývaly s pocitem vytrpěné křivdy, bezpráví a ponižování, vtiskla lidem do rukou zbraně.

Vlající prapory ukrývané po celou dobu okupace, strhávané ně-mecké nápisy a trikolory nedovolily někdy docenit sílu a krutost nenáviděného nepřítele, který i v posledních dnech prohrané války uplatňoval v plné míře brutální a nelidské prostředky potlačování odporu.

Třešť, Čechtice, Pelhřimov, Mnich, Lejčkov a Leskovice jsou místa v našem kraji, kde byla v posledních hodinách války vykoupena přicházející svoboda krví.

Leskovice se svou tragédií řadí k Lidicím a Ležákům, ve kterých došlo k systematickému vyhlazování a vypálení.

Nesmí být zapomenuty všechny hrůzy, které nacistické Německo rozpoutalo, nesmí být zapomenuto utrpení, do kterého bylo lidstvo vehnáno ve druhé světové válce, nesmí být zapomenuty Leskovice a životy jejich občanů, kterými národ platil za znovuzískanou svo-bodu.

Tak bývalo...

Snad nikdo nedovedl popsat krásu našeho kraje lépe než pacovský rodák básník Antonín Sova svými verši. Jeho láska k milované kra-jině byla nerozlučně spjata s jejím pracovitým lidem a jeho slavnou minulostí. Z tohoto kraje se kdysi značnou měrou rekrutovala udat-ná husitská vojska, která v nadšené víře bojovala proti násilí a útlaču feudálů a církevní hierarchii. Husitská revoluční tradice zanechala zde hluboké stopy a zocelila lid v tvrdou a neústupnou hradbu proti všem nepřátelům.

V tomto kraji leží přibližně uprostřed mezi Stražištěm, Svidníkem a Křemešním obec Leskovice. Nelišila se nikdy od ostatních vesnic našeho okresu. Život jejích obyvatel byl vždy tvrdý, takový, jaká byla zdejší příroda a půda, která rodila jen tolik, co bylo třeba k nejnutnější obživě. Ani poměrně výhodná zeměpisná poloha Les-kovic na železniční trati Tábor — Jihlava (od r. 1887) a na státní silnici spojující Tábor s Pelhřimovem neměla vliv na hospodářský ži-vot obce. A tak nezbývalo než za Rakouska hledat práci ve Vídni

a později v době první republiky v lese, u větších zemědělců nebo ve skladech hospodářského družstva.

Třicátá léta přinesla i do Leskovic nezaměstnanost. Žilo se hůře, přibýlo starostí.

V době, kdy se jednalo o osudu republiky, prožívaly Leskovice stej-ně jako celý národ strach z války, kterou světu hrozilo fašistické Německo.

Mnichovskou zradu a ztrátu státní samostatnosti nesl prostý ven-kovský člověk naší Vysočiny velmi těžce. Jako vždy v dobách nej-těžších, zůstalo i tentokrát jeho národní cítění neotřeseno.

Přišel 15. března 1939. Místo očekávaného jara přinesl s sebou na Vysočině sněhové závěje. Příroda jako by sama bránila německým vetřelcům v cestě za uchvácením zbytku naší země. Nebylo však již síly, která by je zastavila, přišli a s nimi strach z budoucnosti, strach o osud národa i o vlastní životy.

Nastaly zlé časy útlaču a nesvobody. Válka teprve začala. Fašistic-ké Německo bylo silné. Jedině víra v to, že jednou musí přijít osvo-bození, posilovala náš lid v těžkých dobách.

Národ se semkl pevně ve svém odporu proti okupantům a byl při-praven bojovat o svou existenci.

Násilí, zvůle a bezpráví provázely již prvé dny německé vlády. Přísné tresty měly odradit každého od jakéhokoliv odporu proti no-vému pořádku. Ani hrozby, ani nejkrutější tresty, které měly národ zastrašit, však nepomáhaly.

Ani v Leskovicích se lidé nebáli a scházeli se alespoň při posle-chu zahraničního rozhlasu všude tam, kde byl přijímač. V obci nebylo udavačů a lidé neměli strach ani z protektorátních četníků.

V těsné blízkosti Leskovic skrýval ve své myslivně lesník Oswald Rerych se svou ženou Marií a dětmi Věrou a Zdeňkem sovětské vá-lečné zajatce, kteří prchali ze zajetí v Německu. Již v létě roku 1943 to byl poručík Nikolaj Burmistrov, po jeho vyléčení a odchodu přišel poručík Konstantin Fedotov a nadporučík Skorodumov, kteří uprchli z norimberského tábora stejně jako Burmistrov.

Koncem října ukrýval Oswald Rerych majora Dimitrije Dudina a kapitána Konstantina Berežoka. Po deseti dnech se teple oblečení se zásobami jídla vydali na Slovensko k partyzánům. (Oba se zúčastnili Slovenského národního povstání a veleli partyzánským oddílům.)

V zimě přišel kapitán leteckv Anatol Ponomarev s omrzlými no-hama a rozbitou hlavou. Při převozu z koncentračního tábora vyskočil z vagonu. Pak přišel voják Nikolaj Děgtarjev a před Novým rokem voják Konstantin Babakin.

Na jaře roku 1945 se Rerychova rodina zvětšila ještě o tři členy. Byl to Jakub Germáš, Dimitrij Kornilič a N. Rachimov. Statečnost Rerychovy rodiny pomohla zachránit sovětské přátele, neokázale a se samozřejmostí, při níž vůbec nehleděla na možné následky svého jednání. Stejně tak si počínal i mlynář Karel Popelář z Dolu u Pošné. Postupně pomohl deseti sovětským zajatcům, z nichž někteří odešli k Osvaldu Rerychovi, jiní dále na východ. Karel Popelář měl v té době tři malé děti.

Podzim roku 1944 znamenal zásadní přelom v národně osvobozené boji českého národa na domácí frontě. Ovlivnil jej především přechod partyzánských jednotek z území Slovenska a příchod oddílů partyzánských organizátorů ze Sovětského svazu. Jejich činnost ovlivnila rozvoj partyzánského hnutí, rozšiřovala jeho základnu, zajišťovala spolupráci s dalšími ilegálními skupinami. Na zvýšenou sabotážní a destruktivní činnost partyzánských skupin reagovali nacisté stupňovaným terorem, který urychloval narůstání revolučního napětí a prohluboval krizi okupačního režimu.¹⁾

K odstranění škod a trosk po náletech měla být nasazena mládež narozená v roce 1927. Večer před tím, kdy měl z Pelhřimova odjet první transport těchto mladých lidí do Německa, byl vyhozen železniční most na trati mezi Novou Cerekví a Vlásenicí. Tato akce byla provedena partyzánským oddílem „Dr. Miroslav Tyrš“, určeným pro odbojové akce ve východních Čechách na Poličsku, který byl vysazen omylem 24. října 1944 v blízkosti obce Lipice na Pelhřimovsku.²⁾ Okupanti provedli ihned bezpečnostní opatření. Nařídili občanům, aby hlídali železniční mosty. Leskovicům byl přidělen nadjezd v „Navážkách“ mezi Leskovicemi a Novou Cerekví. Tak hlídali občané přes zimu až do doby, kdy Němci zabrali v Leskovicích sál hostince u Doubků a ubytovali tam asi 50člennou posádku wehrmachtu, která převzala ochranu trati.

V této době fašisté na východní frontě stále více ustupovali a blížila se Sovětská armáda. Ve slovenských horách se již bojovalo a v zázemí se stupňovala sabotážní činnost stále odvázněji. S blížící se porážkou rostl i strach okupantů. Byli si dobře vědomi krutosti a zla, které napáchali všude tam, kam vkročila jejich okovaná bota.

¹⁾ Gebhart Jan: Partyzánské ohně na Vysočině, Rudé právo 2. 1. 1973 str. 3.

²⁾ V patnáctičlenné skupině bylo 8 Slováků a 7 Rusů. Dvě stě příslušníků Jagkomanda z Jindřichova Hradce a Tábora hledalo marně, našlo se jen dvanáct padáků. Asi po šesti týdnech se skupina přesunula přes kopec Stražiště u Pacova na místo určené do východních Čech.

Někdejší „nadlidé“ se stěhovali jako cikáni a usazovali se v našich školách i jinde, kde bylo jaké místo. Tito nezvaní „národní hosté“ (němečtí uprchlíci z východu) se však až doposledka chovali povýšeně a zpupně a mnohde udávali naše obyvatelstvo okupantským úřadům.

Za takové situace přicházel rok 1945. To již byla doba, kdy se tvořily revoluční národní výbory a rostla síť podzemních skupin. V nedalekých lesích kolem Kamenice nad Lipou se pohybovala partyzánská skupina „Za Prahu“, která byla vysazena z letadel u Ledče nad Sázavou. Přestože jejich seskok byl v zápětí prozrazen a Němci po nich začali pátrat, podařil se jim přesun na místo určené — Kamenicko, kde ihned navázali spojení s občany širokého okolí. Jiří Nezval, politický komisař skupiny, uvádí, že jejich štábu bylo známo, v kterých místech jsou spolehliví lidé, na něž je možno se obrátit a pověřovat je úkoly. S těmito lidmi byl v úzkém spojení Eda Záhora, který uprchl z válečného nasazení v Německu a pracoval jako dělník na pile v Kamenici nad Lipou. Byl politickým komisařem partyzánského oddílu „Kovpak“, který vyvíjel svou činnost na Černovicu, Kamenicku a Pacovsku. Byl současně zapojen i do štábu oddílu „Za Prahu“. V Leskovicích byla jedna z těchto spolehlivých skupin, vedená Františkem Soukupem z č. 46 a štáb počítal s tím, že se na ni v případě potřeby obrátí. Skupina byla v Leskovicích založena již v únoru 1945. Poprvé se sešla v úvozové cestě vedoucí k lesu zvanému Poženov. Bylo určeno, aby konala pouze výzvědné akce a zasáhla na výzvu až v posledních fázích okupace. V březnu byl v Leskovicích ustaven ilegální národní výbor, jehož předsedou byl zvolen František Soukup z č. 46. Tento ilegální národní výbor se scházel tajně a pracoval podle pokynů partyzánské skupiny „Za Prahu“. Jeho předseda František Soukup i Josef Charouzek byli ve stálém spojení s Edou Záhorou a později s Jiřím Nezvačem, komisařem skupiny.

V prvních květnových dnech byl v Leskovicích ustaven ještě jeden revoluční národní výbor. Oba národní výbory o sobě nevěděly a teprve, když 5. května volala Praha o pomoc, sešli se jejich zástupci a byl ustaven jediný národní výbor, do jehož čela byl zvolen obuvník Josef Brtna, občan Leskovic z č. 32.

Vojenská situace fašistického Německa se na jaře roku 1945 stala beznadějnou. Pád Berlína a smrt Hitlerova zpečetily konec fašismu. Teror v Čechách se však zhoršoval. Čím více se přesunovala fronta na západ, tím více stoupala nervozita a brutálnost okupantů. Hlavně oddíly SS byly až do poslední chvíle udržovány ve víře ve válečný obrát, který jim dopomůže k vítězství.

V této napiaté době, kdy se nedalo říci, co bude zítra, chystal se každý na to nejhorší. V poženovských lesích kopali leskovičtí ob-

čané zemní kryty, kde by ukryli své rodiny před blížící se válečnou vřavou. Zatímco se příroda probouzela k životu, každého tížila otázka, jak bude a kdy to skončí. Z Německa se vraceli ti, kteří tam byli nasazení na práci.

5. květen 1945

Mlhavé ráno 5. května se hlásilo vzdáleným duněním děl. Den však začínal jako každý jiný. Pošmourné počasí ještě znásobovalo tísnivou náladu, nebylo mnoho chuti do práce.

Dopolední hodiny proběhly bez mimořádných událostí. Tu a tam přejelo po silnici vojenské auto a po dráze obrněný vlak, jedoucí na západ. Vysílání pražského rozhlasu o povstání v Praze, které zapůsobilo jako mohutný signál, na něj celý národ po léta čekal, přijali Leskovičtí jako výzvu k tomu, aby také oni Prahu následovali.

V nadšení z přicházející svobody byly ihned zabíleny a odstraněny německé nápisy jak v obci, tak na silnici a železnici, domy byly vyzdobeny československými vlajkami, uschovanými po celou okupaci. V této době přišla do hospodářského družstva v Leskovících telefonická zpráva revolučního národního výboru v Pacově, že je vyjednáváno s posádkou (wehrmachtu) v Pacově, aby složila zbraně a Leskovickým bylo doporučeno, aby také oni začali s odzbrojováním Němců. Zprávu revolučního národního výboru v Pacově převzal Jan Macek, správce hospodářského družstva v Leskovících. Revoluční národní výbor v Leskovících okamžitě rozhodl, aby byl odzbrojen železniční strážní oddíl v počtu jednoho velitele SS a 48 mužů wehrmachtu, ubytovaný částečně v hostinci u Karla Doubka a v domě Boženy Valentové v Leskovících. Mužstvo strážního oddílu, složené téměř úplně ze slovenských Němců — většinou mladých chlapců, kteří měli hladu a esesácké drezúry až po krk, bez odporu odevzdalo zbraně, pozůstávající z pušek a granátů. Někteří z nich se dokonce připojili k jásootu občanů, shromážděných v horní části vsi na silnici a u železniční zastávky. Jen velitel mužstva, mladý příslušník SS, nebyl ve svém bytě s odzbrojováním srozuměn a musela mu být zbraň násilně odňata. Byl zajat a zajištěn v zemědělské budově u Roubíků. Odzbrojený strážní oddíl byl pak hromadně internován v hostinském sále, kam hladovým vojákům nosily leskovické ženy jídlo.

Také tuto akci zorganizoval revoluční národní výbor. Odzbrojení Němců, které bylo provedeno bez výstřelu, a zajištění stravování zajatců svědčí o tom, že celá akce proběhla klidně a že byla většinou posádky přijata s ulehčením.

Členové místního národního výboru a někteří občané z Leskovic se vyzbrojili získanými zbraněmi. Ustavené hlídky byly rozestaveny na okraji obce. Zabavenými zbraněmi se však začali ozbrojovat i občané z okolních vesnic, z Litochoště a Moravče, kteří se začali do Leskovic scházet. Tak se dostaly zbraně do rukou i mladým a nerozumným. Celé akci chybělo od začátku řádné velení, jednotnost a promyšlenost. Za této situace došlo k tomu, že bylo zastaveno nákladní vojenské auto jedoucí od Litochoště. Dva vojáci tvořící jeho osádku se vzdali a byli odzbrojeni.

Mnozí občané si začali uvědomovat vážnost situace a nabádali k opatrnosti, jiní byli toho názoru, že je třeba splnit vlasteneckou povinnost a stejně jako v Praze pustit se do boje s nenáviděným nepřítelem. Ani porada nesjednotila názory na to, jak dále pokračovat v akci.

Rozhodnutí přinesly odpolední hodiny, kdy po silnici od Pelhřimova přijíždělo osobní vojenské auto s německými důstojníky. Řidič auta neuposlechl výzvy k zastavení, zvýšil rychlost automobilu a ujížděl. Nezastavily jej ani výstřely, které za ním byly vypáleny. Tato událost dala podnět ke vzniku domněnky, že posádka automobilu informovala telefonicky velitele Jagdkomanda Waltra Haucka v Pelhřimově o situaci v Leskovících. Pravdivost této domněnky se však nepodařilo prokázat.

Zanedlouho po 16. hodině objevilo se na silnici od Pelhřimova několik nákladních aut s vojáky, která zastavila na pokraji obce. Zpráva o tom se rozšířila po vsi jako lavina. Ozbrojení esesáci, vyslaní z Pelhřimova rychle seskakovali z aut a ukryli se v příkopě u sinice. Němý povel vyrazil z rukou nepovolaných zbraně, ale ještě těsněji je vtiskl zkušeným občanům, kteří ihned zaujímali příhodná postavení a chystali se k nerovnému boji. Nastala chvíle hrobového ticha. Strach z příštích okamžiků hnál ženy i děti k domovům. Tento klid byl náhle přerušen dávkou z kulometu, vypálenou z předního auta. Ještě než dozněla její ozvěna, následovaly další. Tu již zasáhli do boje i obhájci Leskovic a jejich terčem se stalo první nákladní auto, které ve chvílce skončilo v příkopě. Odpor obránců byl tak houževnatý, že se esesmanům nezdařil průlom do obce. Jejich jediná přístupová cesta byla ze všech stran poměrně dobře bráněna.

Statečný odpor obránců trval až do soumraku. Za nastalé tmy se podařilo vetřelcům probojovat do horní části obce, kde pomocí pancéřových pěstí zapálili stavení Josefa Markvarta čp. 26 a Františka Samka čp. 7. Za světla hořících domů a světelných raket trval však boj v neztenčené míře dál.

Po nerovném boji se podařilo esesákům probojovat až ke skladu družstva, který obsadili. Zajali zde asi 8 občanů, mezi nimi správce

hospodářského družstva Jana Macka, který se předtím neustále marně telefonicky dožadoval pomoci z Pacova. Esesáci vyhnali všechny tyto občany pažbami ven a postavili je ke zdi, kde je chtěli zastřelit. Mezi těmito nešťastníky byli kromě Jana Macka Fiala otec, Fiala syn, učitel Zikmund z Moravče, František Král a František Soukup. Zajetí občané stáli u zdi skladu a před hlavními puškami čekali na popravu. Vtom se stalo něco neočekávaného. Jakýsi německý důstojník, který se objevil u mostní váhy na nádraží, zvolal „Halt, nicht schiessen! Škoda kulky pro takové české psy. Zažeňte je do kouta a hodte mezi ně granáty!“ Vojáci stojící před zajatými se obrátili. Tato chvíle stačila k tomu, aby se skupina občanů zachránila. Kryli se za vagóny, stojícími na nádraží, a tak se podařilo všem utéci z dosahu smrtících střel.

Budova družstva skýtala nepříteli velkou výhodu. V její věži byl umístěn kulomet, který nepřetržitě pátil za prchajícími občany. Tma však zachránila mnoho životů, střely nenašly žádný cíl.

Boj v obci ustal kolem 11. hodiny večerní. V té době se esesáci z obce nepozorovaně odsunuli. Vzali s sebou zajaté Němce, kteří byli odpoledne odzbrojeni, a odvěkli i zabavená auta. Za celé odpoledne neprojel Leskovicemi žádný vlak, spojení po železniční trati bylo přerušeno.

Nastala nekonečná noc. V obci zůstali jen její obránci. Ostatní opustili své domovy již při prvních výstřelech a hledali úkryt v okolních vesnicích a lesích. Nikdo nevěděl, co vše se doma odehrálo, zda byly ztráty na životech. Nebylo ani kdy vzít s sebou potřebný oděv proti deštivé noci. Každý sebemenší šustot vyvolával představu blížícího se nepřítele a praskot dohořívajících domovů a padajících trámů hrůzu ještě zvětšoval. Nad Leskovicemi ležela bezesná, nekonečná noc, plná hrůzy a strachu.

V pozdní noční době se několik odvážných jedinců odhodlalo vstoupit na bojiště. Na rozmočené zemi ležela mrtvá těla obránců Leskovic. Byli to občané: Josef Charouzek, Josef Soukup, Alois Hrdoušek, Josef Bíba, Josef Hlaváček, Josef Král st., Josef Král ml. a Josef Brtna. Okolnosti, za kterých přišli o život, je možno podrobně popsat, protože se odehrály před zraky těch, kteří nestačili vesnici opustit.

Josef Charouzek měl hlídku spolu s Josefem Hrdouškem u kapličky směrem k Pelhřimovu. Po příjezdu esesmanů do obce nemohla tato hlídka zůstat na svém stanovišti, a proto se oba jmenovaní rozhodli pro návrat do obce. Josef Hrdoušek odbočil po levé straně silnice a šel polem ke svému domovu. Podařilo se mu šťastně projít v blízkosti rozestoupených esesmanů. Josef Charouzek šel opačným směrem napravo od silnice. Asi dvě stě metrů od silnice, v místech, kde

mu chybělo již jen několik kroků k úvozové cestě, skýtající bezpečný úkryt, byl zasažen ranami z kulometu. Těžké zranění nevyvolalo však okamžitou smrt. Raněný padl pod mez a volal o pomoc. Stařenka Dvořáková spolu se svou sousedkou Královou a její dcerou běžely statečně k raněnému, neměly však dostatek sil, a proto se vrátily zpět domů a poslaly raněnému na pomoc Josefa Krále se synem Josefem a Josefem Brtnou.

I těmto třem mužům se podařilo dostat se k raněnému Charouzkově. Voják, který kulometem zasáhl Charouzka, je nechal přijít až na dostřel a pak jim poručil, aby šli se zdviženými rukama k silnici, kde byli zajati skupinou Němců. Všichni tři byli jen lehce oblečení, a proto dcera zajatého Krále se odvážila znovu na silnici, aby donesla otci a bratrovi teplé kabáty. Nikdo jí nebránil v cestě, dokonce jí bylo dovoleno kabáty odevzdat, ale ještě před jejími zraky byl dán rozkaz k jejich zastřelení. Josef Král mladší, který znal dobře německy, nečekal na vykonání popravy a snažil se utéci. Doběhl však jen před hostinec, kde byl zasažen do hlavy a usmrčen. Spolu s ním zemřel i jeho otec a Josef Brtna, který byl ještě v odpoledních hodinách zvolen prvním předsedou revolučního národního výboru.

Také Josef Charouzek zakrátko svému zranění podlehl. Kolem druhé hodiny po půlnoci byla jeho mrtvola nalezena Janem Kufou a na trakaři převezena k opuštěnému domovu.

Téměř na stejném místě, kde byl zavražděn mladý Josef Král, zahynul i mladý Alois Hrdoušek. Byl pověřen úkolem hlídat odzbrojené vojáky v hostinci u Doubků. Ihned po příjezdu esesmanů byl hostinec obsazen a mladý Hrdoušek byl jimi surově ztýrán. Podařilo se mu sice ještě vyskočit oknem ven na silnici, ale dál již utéci nemohl. Zkrvavená a zohavená tvář dávala svědectví o tom, co vše předcházelo jeho zoufalému útěku. Marně na něho čekala doma jeho manželka s půlročním synem.

Poblíže místa, kde byl zavražděn Charouzek, zastihla smrt i Josefa Soukupa, skladníka filiálky hospodářského družstva, vracejícího se domů za svou manželkou, která pro dlouholetou chorobu sama nemohla opustit dům.

Mezi prvními padlými byli i občané z okolních obcí. Josef Hlaváček z Moravče — mladý dělník a Josef Bíba z Litochoště položili své životy se zbraní v ruce na silnici poblíž hostince, kde do poslední chvíle kladli houževnatý odpor vetřelcům.

Osm mrtvých občanů uzavírá smutné události 5. května 1945. Nedočkali se svobody, která byla již na dosah ruky. Padli v nerovném boji se zkušeným a nelítostným nepřítelem, který si byl vědom strategického významu Leskovic, jimiž procházely důležité ústupové železniční a silniční spoje.

Zpráva o boji v Leskovicích se šířila jako lavina, ale to, co se v obci odehrálo, nikdo z ukrytých občanů nevěděl. Až v pozdních hodinách nočních přinášeli první poslové tyto neblahé zvěsti do lesů a sousedních obcí, kde vyhledávali členy svých rodin.

6. květen 1945

Nekonečná noc se chýlila ke konci. Ranní úsvit však nepřinesl ulehčení. Lesy ožily. Občané se navzájem vyhledávali a sdělovali si kruté zprávy. Málokterá rodina však byla pohromadě. Každý se ukryl, kde mohl. Nikdo nepocítoval promoklý oděv, zimu ani hlad, každý se bál toho, co přinese příští den. Krutý nepřítel byl schopen nejhoršího i v posledních chvílích své nadvlády. Rudá armáda byla ještě příliš daleko a vlastní síly nemohly stačit zabránit fašistům v dokončení jejich záměru. Tak uvažoval každý, ale domů jej táhla mocnější síla. Vesnický člověk přehlíží své zdraví, nebezpečí života a vidí v prvé řadě svůj těžce vydobytý majetek, svůj domov a hladovějící dobytek. Tato myšlenka vyváděla leskovické občany z lesa.

Ze všech stran se opatrně blížily hloučky občanů k domovům. Vypálená stavení ještě dohořívala, čpící kouř ležel nad údolím. Jinak se zdálo, že je všude klid. Obec však nebyla liduprázdná. Někteří museli zůstat přes noc doma, jedni pro stáří a nemohoucnost, jiní už nemohli utéci, aby se nevydali jisté smrti. I tito občané očekávali příchod nového dne a vylézali ze svých úkrytů. Když spatřili přicházející spoluobčany, vycházeli jim vstříc, aby si vzájemně pohovořili o neblahých událostech.

O tomto ránu vypráví občan Václav Hrdoušek z čp. 20: „V noci jsem se vrátil s manželkou domů. Utekli jsme jen s holýma rukama a chtěli jsme využít noci k tomu, abychom schovali alespoň nějaké šatstvo pro děti. Rychle jsme něco zabalili a odnesli do křoví za vesnicí. V obci byl klid, a tak jsme se vrátili opět domů a očekávali příchod rána. Kolem čtvrté hodiny se vraceli sousedé z lesa, aby poklidili dobytek. Při vzájemném vyprávění jsme však zapomněli sledovat okolí. Tu někdo vykřikl: »Němci jdou«. A již jsme viděli, jak se blíží v hloučkách k nám. Rozprchlí jsme se na všechny strany. Já běžel k domovu, kde čekala manželka. Z domova jsme se však již nedostali . . .“

Vrahové se skutečně ráno vrátili, aby dokončili trestnou akci. Před obcí opět sesákali z aut, rozdělili se asi na šest hlouček a vtrhli z různých stran do obce, kde dům od domu pálili a vraždili. Prvé

výstřely patřily skupince, ve které byl Václav Hrdoušek. Tito občané prchali k lesu, pronásledováni střelbou. Do lesa se však esesáci hrdinové neodvážili — báli se partyzánů.

Na kraji obce rozestavěli hlídky a byli opatrnější než předešlého dne, kdy narazili na tak nečekaný odpor a kdy svůj záměr nemohli provést až do konce. Střelbou byla zasažena jen Alžběta Soukupová, s poraněnou rukou se jí podařilo uprchnout do bezpečného úkrytu v lese.

V této době začalo v Leskovicích systematické vraždění. Nové ohně zaplavovaly celou obec, splývající tak v jeden mohutný požár. Rány z pušek jen dokreslovaly hrůzu, jež v obci vládla. Kdo se zdržel, nemohl již utéci. Ženy s malými dětmi byly vyhnány z domovů a shromážděny do houfů, kde očekávaly nejhorší.

Události druhého dne hrůz a nacistického běsnění je možno pospat konkrétněji, neboť všechny krvavé a strašné události se odehrávaly před zraky občanů, kteří jen zázrakem vyvázli životem a kteří je podrobně vylíčili. Sled událostí není však možno časově přesně postihnout, protože katastrofa začala současně v celé obci.

Rodina Vlachova, bydlící v dolní části obce, zůstala doma. Tragédie předešlého dne se odehrála na druhém konci vesnice a snad proto nepovažovali Vlachovi za nutné utéci z domova. Ráno byli překvapeni tlupou vrahů a vyhnáni před dům, který v zápětí vzplanul. Vlach dostal rozkaz jít kupředu. Odešel asi 300 kroků, když zazněla salva. Padl před zraky svých drahých. Ženy, manželka, dcera a stará matka byly vyhnány do houfu k ostatním.

Vydrancované stavení zakrátko vzplálo téměř současně s domky Františka Kuzdase, Františka Slaniny a Františka Soukupa z čp. 40, kde však nebylo obětí na životech.

U Pavlů zastihli vraždící esesmani celou rodinu, oba rodiče, sedmnáctiletou dceru Věru a devatenáctiletou dceru Jarmilu. Všichni byli zahrnutí pod kůlnu a zde zavražděni. Co předcházelo jejich strašné smrti, lze jen domýšlet. Spálené mrtvolky děvčat a matky, otec před smrtí přikován na vrata stodoly. Rodina Aloise Tomšů se již dříve zachránila útekem, ale u Vaverků se opakoval tragický případ rodiny Pavlovy. Třináctiletý syn, sedmdesátiletý děda, matka, její bratr — Karel Popelář ze Zlátenky a obchodní zástupce Urbanec, který hledal u Vaverků úkryt, byli postříleni a dům vypálen. Z celé rodiny se zachránil jen hospodář, který krátce před strašnou událostí odváděl dobytek do lesa.

Požár se rychle šířil. Vesnici naplnilo praskání výstřelů, clona dýmu houstla. V domě Václava Hrdouška našli při drancování esesáci československý prapor. Obyvatelům se podařilo ukrýt ještě

včas. Když je požár vypudil z úkrytu ve stodole a už se zdálo, že budou upálení zaživa, podařilo se jim proklouznout do klenutého chlěva, kde se zahrabali do podestlané slámy a s hrůzou čekali, zda se žháři vrátí. Požár zachvátil dveře chlěva a jen odchod Němců zachránil oba od jisté smrti.

To už skupina „bojovníků“ se znakem umrlčí lebky vyháněla z domu mladého Stupku. Padl s prostřelenou hlavou před vraty, jeho ukrytého otce nenašli. V obecním domku žil Matěj Dvořák s manželkou Albínou. Nikdy neměli na růžích ustláno. Oba sloužili, on jako čeledín, ona pomáhala na polích, ve stájích, jen aby uhájili holý život a mohli vychovat jedinou dceru Marii. Na sklonku života je zastihla hrozná zpráva. Jejich dcera Marie zemřela v koncentračním táboře. Věděli, jaká to byla smrt. Když oba starší, utýraní lidé zaslechli první výstřely a uviděli sousední budovy v plamenech, schovali se ve sklepě usedlosti Josefa Bíby čp. 35. Rodina Bíbova opustila domov již večer. Esesáci neměli slitování, nešetřili děti ani starce. Manželé Dvořákoví byli zastřeleni a jejich mrtvoly pohltily plameny, které se valily Leskovicemi jako ohnivá řeka.

Zaplavily stavení Josefa Krále čp. 30, kde nenašly lidskou oběť, v dalším domku zavalily hořící trámy mrtvého Josefa Charouzka, který padl v nočním boji. Vypáleno bylo i stavení Aloise Hrdouška, který byl zavražděn mezi prvními 5. května. Z celé dolní části obce zvané „V chalupách“ nezůstalo nic, jen doutnající zbytky 13 domků, v nichž zahynulo 15 občanů.

Druhá skupina vrahů řádila v horní části Leskovic. Jan Král, žijící v obecním domku, určeném pro takzvané „obecní chudé“, byl nemilosrdně vyvezen na práh a zastřelen. Život Jana Krále, poznačený bídou, těžkou prací, ústrky a hladem, skončil. Jako svíce hořela nad jeho mrtvým tělem stavení Václava Houčka a Jana Kamíra. Rodina Kamírova přečkala nejhorší chvíle ve sklepě, a teprve když nastal klid, opustila úkryt. To, co spatřila nepřipomínalo v ničem kdysi kvetoucí vesnici, všude jen oheň, spáleniště a hustý, štiplavý dým. Stavení Zdražilovo leželo v sutinách, z domku babičky Vašků zbyly jen zčernalé zdi. Bydlíval zde i bývalý velitel strážního oddílu SS. Uhořelé tělo babičky Vašků našli na podlaze kuchyně — bez hlavy. Usekla ji vraždící ruka, nebo padající trám? To už dnes nikdo nemůže říci. S babičkou odešel celý rod Vašků, žijící v Leskovicích od roku 1654.

V domě Zápotočných se popravčí četa na chvíli zastavila. Povzbuzovala se do další „práce“, nebo oslavovala vítězství nad bezbranným nepřitelem? Dům zapálili, stejně jako dům a obchod Aloise Zavadila, hostinec u Doubků, obecní kovárnu.

Nemocná manželka Josefa Soukupa, který byl zastřelen předešlého dne, se nemohla vzdálit. Stěží vyšla před domek, právě když přicházeli esesmani. Zatímco se dvěma mluvila, ostatní vnikli zadním vchodem do domku, kde drancovali. Anežku Soukupovou našli v troskách domku ohořelou se střelnými ranami v prsou.

Domek Josefa Hrdouška č. 48 vzdoroval plamenům. Shořelo jen vnitřní zařízení a podlahy, usedlost manželů Stejskalových č. 6 se však rychle vznála. Nepřítel prolezl celé stavení, ale nikoho nenašel. Stejskalovi se ukrývali ve stodole. Oheň a kouř je ohrožoval stále více, cesta ven však byla uzavřená. Esesáci byli na dvoře.

V poslední chvíli, když už se smiřovali s osudem, kdy zůstal jen poslední zbytek sil a naděje, nepřítel odešel, aby zničil dům Emila Dvořáka č. 5. Manželé Stejskalovi byli zachráněni.

Matěj Pech z č. 4 se zhroutil po ráně pažbou. Polomrtvého odvěkli do síně, zastřelili, dům zapálili. Postřelený syn Míla zachránil svůj život útekem, otcova mrtvola zůstala v plamenech. Postupně začala hořet další stavení. Usedlosti Králů č. 31, Brtnů a Pechů č. 3 — lehly popelem. Žhářskou akci zakončil požár u Roubíků a Bíbů.

Zatímco stavení stála v plamenech a jejich obyvatelé byli vražděni, připravovali esesmani další krveprolití. Občané, převážně ženy, kteří byli v obci schytáni, byli svedeni na jedno shromáždění, kde čekali s hrůzou, co s nimi fašisté provedou. Tak čekaly na smrt všechny zajaté ženy, z mužů Roubík, Macek, Král a Zavadil, kteří byli chyceni v poslední chvíli. Hrůzy těchto okamžiků není třeba popisovat. Obec v plamenech, střelba a strašné čekání.

Je prokázáno, že Leskovice měly být na rozkaz velitele Jagdkomanda v Pelhřimově Waltra Haucka úplně vypáleny, občané mužského pohlaví postříleni a ženy a děti internovány v Pelhřimově. Jaký by byl jejich další osud, je těžko říci. Esesáci prováděli své rozkazy důsledně a jen nedostatek času jim nedovolil jeho úplné splnění. Ještě téměř několik hodin před kapitulací Německa sepsal s příkladnou německou pečlivostí Hauck protokol o akci Leskovice a uzavřel tak své nedokončené dílo. Pouze ta okolnost, že se psal již 6. květen 1945, zachránila leskovičské občany od osudu, který potkal obyvatele Lidic a Ležáků.

Nešťastné Leskovice na sebe soustředily pozornost celého blízkého okolí. Nikdo se však neodvážil přiblížit k tomuto peklu, natož pomoci. Uprchlí leskovičtí občané jen smutně přihlíželi z okolních lesů, jak jsou jejich domovy ničeny a spoluobčané vražděni. Tuto hrůzu ještě zvětšovalo pomyšlení, jak bude dál, a strach, že budou fašisté uprchlé občany stíhat. Na ztrátu majetku v těchto chvílích nikdo ani nepomyslel. Málokterá rodina byla spolu, jeden nevěděl

o druhém, zůstával jen strašný strach z toho, kdo z blízkých a drahých se stal obětí nacistického běsnění.

O leskovické katastrofě se dozvěděl i blízký Pacov. Revoluční národní výbor hledal způsob, jak Leskovickým pomoci. Bylo rozhodnuto vyjednávat s velitelem německé posádky (wehrmachtu), který již den předtím dohodl s revolučním národním výborem, že nebude klást žádný odpor, bude-li posádka ponechána v klidu a nebude-li odzbrojena. I v otázce Leskovic došlo k dohodě. Velitel přislíbil pomoc. Jeho postoj byl jistě ovlivněn skutečnou válečnou situací Německa, nesouhlasem s řáděním jednotky SS v Leskovicích, snahou nepokračovat ve zbytečném odporu a prohrané válce. Snad byl i výrazem pochopení nesmyslnosti války, které se sám aktivně zúčastnil. Protože bylo zapotřebí jednat rychle, bylo rozhodnutí velitele vítáno. Spolu se skupinou německých vojáků vyjeli na pomoc Leskovickým i pacovští hasiči a řada civilistů.

V lese před obcí sestoupili všichni z aut a postupovali podél železniční trati do Leskovic. Dříve než skupina dorazila do vsi, byli již esesáci pryč.

V obci nastala před příchodem pacovské skupiny panika. Na jedné straně Němci prchají a z druhé strany přicházejí noví. Nikdo tomu nerozuměl. Teprve když bylo vidět, že přicházejí civilisté a hasiči, nastalo uklidnění. Tento zásah zachránil životy občanům, kteří vyvázli ze svého zajetí jakoby zázrakem. Uchráněna byla i část ničeného majetku a bylo zabráněno dalšímu šíření požáru. Tímto způsobem byl nepřítel definitivně vypuzen z obce.

Z Pacova přicházela další pmooc, zdravotníci zachraňovali, co se dalo. Mrtvoly zavražděných občanů byly snášeny do hasičské zbrojnice, která zůstala před žháří uchráněna. Byla to smutná práce. Lidé, kteří ještě před několika hodinami žili plným životem, byli proměněni v hromádku popela a kostí . . .

Nikdo nečekal takové shledání se svými drahými, i když každý trnul strachem z nejhoršího.

Trosky, oheň, mrtví a krev, to byly Leskovice 6. května 1945.

Po poledních hodinách se strašné zprávy jako bleskem roznesly do celého okolí. Zubožení Leskovičtí se pomalu vraceli k místům, kde stávaly jejich domovy. Úplně včerpání posedávali kolem dohořívajících trosek a přemáhali své slzy. Domovů nebylo: tu chyběl otec, jinde syn, dcera, soused. Májový den prohrátý sluncem se chýlil k večeru. Kotouče dýmu se stále ještě vyvalovaly z rozvalin a plazily se údolím. S blížícím se večerem se dostavil opět strach z nastávající noci. Leskovičtí opouštěli trosky svých zničených domovů, aby se ukryli v některé ze sousedních vesnic. Tam jim ochotně lidé poskytli

jídlo i nocleh a snášeli jim vše, co mohli po létech tísnivé okupace darovat. V noci pak tito přátelé stáli na stráži a hlídali, zda znovu nepřijde nepřítel. Bylo však málo těch, kteří zamhouřili oko, měli strach z toho, že strašné nebezpečí ještě nepominulo.

Leskovické události nelze hodnotit pouze jako nešťastnou náhodu, ke které nemuselo dojít. Byl to spontánní projev odporu proti nenáviděným okupantům, nadšení z rodící se svobody, jejíž příchod chtěli místní občané, stejně jako bojující Praha, uspsít. Jejich ozbrojený odpor je součástí naší národní revoluce proti fašismu a životy i boj leskovických občanů napsaly čestnou stránku naší národní historie. O tom, že oběti na životech nebyly ještě větší, rozhodl jen čas, který Němcům nedovolil záměr dokončit.

Konečně svobodni

7. května 1945 se již od ranních hodin šířily zprávy o tom, že se vojska Rudé armády nezadržitelně blíží. Silnici však stále zaplňoval proud bezhlavě ustupujících nacistických vojsk. V Praze se ještě bojovalo a rozhlas vysílal stále zoufalé volání o pomoc.

Také 8. květen začínal obdobně. Zoufalost ustupujících však rostla a vyskytly se i sebevraždy. V lese mezi Čížkovem a Leskovicemi zastřelil německý důstojník svou ženu, dcerku a nakonec i sebe. Jiní odhazovali své hodnosti a vyznamenání. V příkopech podél silnice ležely železné kříže a vyznamenání, s kterými se ještě nedávno jejich majitelé pyšnili. Ústup toho dne probíhal poměrně klidně a tento klid vylákal i Leskovické blíže k silnici. Hodina konečného osvobození se blížila. Ustupující vojáci se jen ustrašeně ohlíželi zpět a ničeho si nevšíмали. Všichni byli hnáni touhou dostat se co nejrychleji na západ z dosahu Rudé armády — k Američanům.

Kolem třetí hodiny odpolední zastavil před hasičskou zbrojnicí motocykl s přívěsným vozíkem. Sestoupili z něho tři mladí uprášení vojáci.

Celý proud prchajících Němců se zastavil a občanů se zmocnil pocit nejistoty. Teprve když Leskovičtí uslyšeli rozkazy udílené v ruském jazyce, poznali své osvoboditele. Současně přijeli i partyzáni a spolu se sovětskými vojáky odzbrojovali ustrašené Němce. Sovětské vojáky se však v Leskovicích dlouho nezdrželi. Odjeli zpět k Pelhřimovu s ujištěním, že ráno opět přijedou a zůstanou v Leskovicích.

Po dnech plných utrpení, strádání a hrůzy přišel konečně 9. květen 1945, který přinesl naší vlasti svobodu a Leskovickým jistotu.

Oč radostnější by byl v Leskovicích tento den, nebýt všech těch útrap a bolů, které přinesly předcházející hodiny. Přesto se opět všichni občané sešli uprostřed vypálené obce a čekali. Směrem od Litohoště přijížděla první auta osvoboditelů.

Sovětští vojáci přijímali s plnou účastí všechny smutné zvěsti. Sami pak vyprávěli, jak v jejich zemi fašisté ničili a vraždili. Těšili Leskovicke, že „Hitler kaput — vojna kaput“ a že nyní budeme opět svobodně žít. Vyprávění nemělo konce; lidé mezitím snášeli svým osvoboditelům chudé pohoštění. Přijížděli stále noví a noví vojáci. Celá náves vypálené obce se jimi v krátké době naplnila. Nevadilo jim, že v obci není nikde žádné přístřeší; postavili si stany a zůstali. Jejich příchodem pustá obec zase ožila. Dlouho do večera se společně besedovalo a vzpomínalo. Bylo si toho tolik co říci.

Noc byla krátká a na spaní nebylo mnoho času. Celá vlast prožívala nepopsatelnou radost z příchodu svobody vykoupené společně prolitou krví.

Následující den se leskovičtí občané připravovali na chvíli posledního rozloučení se svými drahými. Neměli však ani nejnnutnější slušný oděv, ve kterém by je doprovodili. Všechno shořelo. I v této chvíli se našli přátelé, kteří pomohli.

Od časných ranních hodin 11. května se scházely z daleka široka do Leskovic proudy lidí, aby na poslední cestě doprovodili leskovicke občany. Uprostřed návsi pod pomníčkem padlých z první světové války bylo v řadách vyrovnáno 25 rakví.

Hrobové ticho uprostřed ohromného zástupu shromážděných účastníků pohřbu bylo přerušeno pochodem sovětských vojáků, kteří přišli vzdát poslední čest památce leskovicckých hrdinů.

Nastala chvíle rozloučení. Desítky věnců a kytic byly přineseny k rakvím. Na malou tribunku vystoupili zástupci Okresního národního výboru v Pelhřimově a zahájili smuteční akt. Ujistili Leskovicke, že jim bude poskytnuta veškerá pomoc při budování nových domovů. Za sovětské vojáky se s mrtvými rozloučil jejich velitel. Jeho plamenná řeč plná lásky a bratrské účasti vracela Leskovicckým víru v nový život. Mimo jiné řekl také toto:

„Prodělal jsem celou tuto hroznou válku. Viděl jsem téci mnoho krve a viděl jsem i mnoho prolitých slz. Věřte mi však, drazí bratři, že vaše slzy jsou i naše slzy a váš bol je i naším bolem. Dnes je již válka skončena a naše bratrské národy jsou svobodné. Čeká nás život lepší a radostnější, čeká nás však i mnoho práce. Tak jako vy máte zničené domovy a povražděné příslušníky svých rodin, takový osud postihl i nás. Nezbývá nám však nic jiného než se smířit s touto

smutnou skutečností a věřit ve šťastnou a spokojenou budoucnost. Věřit, že se nám podaří znovu vybudovat naše domovy a v nich žít v míru a pokoji. Těch, kteří položili své životy za naše lepší zítřky, nesmíme však nikdy zapomenout . . .“

Pohřebním aktem provázeným salvami sovětských vojáků skončil 11. květen 1945. Toho dne se všichni Leskovičtí sešli naposled u řady rakví a u společných hrobů, ale po pohřbu odcházel již každý na jinou stranu. Domova nebylo . . .

Pohřeb obětí uzavřel smutnou stránku dějin obce Leskovice. Domovy tak těžce vystavěné byly proměněny v trosky a mrtví byli i jejich majitelé. Jejich ztrátu pocítovali v Leskovicích na všech úsecích ještě dlouhá léta.

Obec Leskovice měla před svým zničením 220 obyvatel a 50 popisných čísel. V revolučních dnech se tento stav změnil.

Ztráty na životech

Josef Bíba, mědikovec, Litohošť
Josef Brtna, obuvník, Leskovice 32
Matěj Dvořák, dělník, Leskovice 31
Albína Dvořáková, Leskovice 11
Josef Hlaváček, dělník, Moraveč
Alois Hrdoušek, maloročník, Leskovice 42
Josef Charouzek, dělník, Leskovice 47
Jan Král, dělník, Leskovice 11
Josef Král starší, důchodce, Leskovice 31
Josef Král mladší, studující, Leskovice 31
Alois Pavlů, dělník, Leskovice 21
Marie Pavlů, Leskovice 21
Jarmila Pavlů, švadlena, Leskovice 21
Věra Pavlů, dělnice, Leskovice 21
Matěj Pech, ročník, Leskovice 4
Karel Popelář, poštovní úředník, Zlátenka
Josef Soukup, skladník, Leskovice 46
Anežka Soukupová, Leskovice 46
Miloš Stupka, maloročník, Leskovice 39
Martin Urbanec, obchodní zástupce, Praha
Josefa Vašků, výměnkářka, Leskovice 8
František Vaverka, výměnkář, Leskovice 18
Josef Vaverka, školák, Leskovice 18
Josefa Vaverková, v domácnosti, Leskovice 18
František Vlach, dělník, Leskovice 28

Ztráty na majetku

- 31 domů úplně zničeno
- 7 domů vypáleno částečně
- 6 domů poškozeno

Způsobená škoda byla odhadnuta na 20 miliónů korun. Všechny tyto hmotné škody bylo možno časem nahradit. Ztrátu 25 životů však nahradit nelze.

Život v Leskovicích se nedal zastavit. Vystávala celá řada úkolů, se kterými se bylo třeba stůj co stůj vypořádat. Jedním z prvních bylo vybudování nových domovů a zabezpečení postižených rodin. Okresní národní výbor v Pelhřimově se Leskovic ujal a snažil se jim poskytnout vše, co bylo v jeho možnostech. V Leskovicích byl zřízen zajatecký tábor, který vedli partyzáni Směták a Záhora a jehož úkolem bylo pomoci vybudovat nouzové stáje pro zbylý dobytek. Byly zbourány i zbytky zdiva a lepšího materiálu bylo později použito pro novou výstavbu.

Přednostně bylo nutno zříditi alespoň nouzové ubytování pro leskovické občany, aby se mohli nastěhovat zpět do obce. ONV v Pelhřimově zajistil na pile v Pelhřimově dřevěné domky, kterých mělo být použito v Německu k ubytování naverbovaných dělníků. Tyto jednoduché domky měly dvě malé místnosti a jejich střecha byla současně i stropem, takže ubytování v nich nebylo záviděníhodné.

Také vybavení domácností darovaným nábytkem a nejnutnějším nádobím bylo jen velmi skrovné. Nic lepšího však v této době nebylo možno zajistit. Neuspokojivé životní podmínky způsobily, že někteří občané hledali náhradu za ztracené domovy v pohraničí.

Jistoty, že se jim brzy dostane nových domovů, nabyli Leskovičtí už v době před prvním výročím tragédie, a to 6. dubna 1946, kdy tehdejší ministr zemědělství Julius Ďuriš položil osobně základní kámen k znovuvýstavbě zničených Leskovic. Tento den byl opravdovým svátkem pro leskovické občany.

Do Leskovic přicházely v této době stovky dopisů plné účasti a porozumění z celé republiky. Nechyběly ani peněžité dary. Jméno Leskovic se přiřadilo k Lidicům a k Ležákům.

V roce 1949 se výstavba a obnova obce chýlila ke konci. Nové moderní domy stály kolem silnice ve vyrovnaných řadách. Jejich výstavba byla provedena velmi účelně a prostorové vybavení jak obytných, tak i hospodářských částí budov plně odpovídalo představám moderní vesnice. Měnila se i tvářnost celého katastru obce, neboť společně s výstavbou se prováděla hospodářsko-technická úpra-

va půdy, mizely meze a malá políčka, zanikaly staré cesty a lány polí spojovaly nové, široké cesty.

Skutečnost, že mezi zavražděnými byli převážně výkonní zemědělci a že se několik rodin rozhodlo pro nový život v pohraničí, značně ovlivnila hospodářskou situaci Leskovic. Větší zemědělci jen s potížemi zajišťovali obdělávání půdy. V obci bylo založeno strojní družstvo a stále více se hovořilo o nových formách zemědělské výroby, o družstevnictví.

Vesnice byla vybudována s ohledem na soukromé hospodaření, pro které byly vytvořeny dobré podmínky. Záhy však nastaly potíže, a tak došlo v Leskovicích k založení JZD již v roce 1953, v samých začátcích prováděné socializace venkova.

Nejprve bylo ustaveno menšinové družstvo vesměs z drobných zemědělců, ale členská základna poměrně rychle rostla. Dobrá pracovní morálka a poměr k družstevnímu majetku zajišťovaly dobré výsledky a odstraňovaly i počáteční nedůvěru k družstevní velkovýrobě.

V obci nastal nový život. Vše staré a násilím přerušené zůstalo ve vzpomínkách současníků. Rány byly ještě příliš čerstvé, minulost prostupovala současný život a promítala se i do připravované budoucnosti. Všichni občané se však dali na cestu pokrokové velkovýroby rozhodněji než jinde. Snad proto, že za tak krutých okolností ztratili všichni svůj majetek a celá čtyři léta byl nuceni žít v těžkých podmínkách. Každý si v první řadě vážil bezpečné střechy nad hlavou a možnosti v míru žít a pracovat.

Trvalou připomínkou událostí roku 1945 je pomník postavený k uctění památky padlých občanů, který je dílem akademické sochařky Jaroslavy Lukešové z Prahy. Stojí ve středu obce uprostřed upraveného parčíku pod mohutnými kmeny staletých lip, které jsou němými svědky kruté leskovické minulosti. Budoucnost Leskovic je v jejich dětech.

Období nacistické okupace představuje nejtemnější úsek naší historie, neboť našim národům hrozilo úplné fyzické vyhlazení. Skutečnost, že nacisté zahubili v době války 360 000 občanů Československa dokazuje, že své vyhlazovací plány prováděli více než důsledně. Naš lid se od první chvíle okupace postavil proti fašismu za znovuzískání svobody a obnovení republiky. Na celém území našeho státu se rozvíjelo hnutí odporu, opírající se o ilegální stranické vedení i o odbojové vlastenecké organizace. Národně osvobozenecký boj Čechů a Slováků, který vyvrcholil širokým partyzánským hnutím, je nejlepším svědectvím toho, že naše národy se nikdy nevzdaly myšlenky společného života v jediném státě, budovaném na zásadách bratrské rovnoprávnosti a vzájemné úcty.

Sovětský svaz a jeho ozbrojené síly měly rozhodující podíl na porážce fašistických států vedených hitlerovským Německem. Lidstvo bylo zachráněno před fašistickým barbarstvím, které ukázalo svou pravou tvář v koncentračních táborech, v Lidicích, Terezíně, ale i v Leskovicích.

Existence socialistického tábora, mírové úsilí všech pokrokových sil světa a naše nerozborné přátelství se Sovětským svazem jsou zárukou toho, že fašismus již nikdy nepozvedne své zbraně a že se křivdy, které s sebou přinesl, nebudou opakovat, že se již nikdy nebudou opakovat Leskovice.

Ustupující nacisté zavraždili ve dnech 5.—9. května 1945 na území našeho okresu ještě tyto občany:

B E N E Š O V

Václav Bunda — zastřelen 8. 5. 1945 — člen domácí odbojové skupiny

Ervín Holub, dělník

B O H D A L Í N

Karel Tržil, sklář — zastřelen 5. 5. 1945

D O B R Á V O D A

Při odstraňování záseků v lese Čiháku a směrem k Houserovce byli 6. 5. 1945 zastřeleni:

Jan Hána — 60 let

František Viktora, mlynář

Vladimír Cvrkal

C H V Á L K O V

František Podlaha, hajný — zastřelen 18. 5. 1945 německým zběhem

J E D L I N A

Při bitvě partyzánského oddílu s jednotkou SS byli 7. 5. 1945 zastřeleni:

Karel Berka, Cetoraz

Antonín Kaštánek, Starý Smrdov

K O Š E T I C E

Před hasičskou zbrojnicí byl 9. 5. 1945 zastřelen:

Jan Nebesař z Košetic

K Ř E L O V I C E

Václav Hromádka — 16 let — z Boroviny u Křelovic

L E J Č K O V

Při ústupu německé armády došlo k boji mezi německými a maďarskými jednotkami přijíždějícími po silnici od Pacova a Obrataně o

přednostní právo na další ústup po silnici k obci Lejčkov, před níž se obě silnice spojují.

Při tomto střetnutí bylo v Lejčkově vypáleno 6 obytných budov i s hospodářskými objekty a 2 domy byly vypáleny částečně.

Ztráty na životech:

Alfons Garhofer — poštovní zřízenec Lejčkov — týrán a zastřelen

Z osob stojících kolem silnice byli zastřeleni:

František Žítt, hostinský, Prasetín

Karel Sváček, soukromý úředník, Prasetín

Alois Šváb — dělník, Prasetín

Josef Němec, železniční zřízenec v. v., Prasetín

August Reis, dělník, Prasetín

Karel Dráb, domkář, Prasetín

Jan Čekal, Pořín

Josef Lískovec, Bradáčov

František Novotný, Domamyšl

Štěpán Kuhart, Hořice

František Vácha, Hořice

Petromila Havlíčková, Oblajovice

Josef Šimek, Blatiny

Josef Baloun, rolník, Zahrádka Hrobská — zastřelen u silnice

Alois Pivoňka, kovář, Zahrádka Hrobská — zastřelen u silnice

František Sváček, výměnkář, Zahrádka Hrobská — zastřelen u silnice

Jan Mašát, poštovní z Cetoraze, ztýrán a zohaven — zastřelen u Prasetína

Jiří Janžura (17 let), ztýrán a zohaven — zastřelen u Prasetína

Václav Říha, zednický učeň, Vodice — zastřelen u Cetoraze

Jan Dvořák, školák, Blatiny — zastřelen u Cetoraze

Václav Baloun, dělník, Blatiny — zastřelen u Cetoraze

M N I C H

V boji proti fašistům padli v noci z 5. na 6. května 1945 tyto občané:

Eduard Emr

Karel Běhounek

František Čábelka

Alois Kubů

Josef Lehký

Josef Petrů

František Podlaha

Jan Semotán

František Skořepa
Štěpán Sviták
Stanislav Valenta
Miloslav Svoboda

NOVÝ RYCHNOV

Při obklíčení obce německými vojáky ze Sázavy padli 6. 5. 1945:
Josef Rásocha, rolník z Chaloupek
Josef Bambas, krmič dobytka ze statku v Novém Rychnově

PACOV

Při pronásledování německých vojáků byl spolu s neznámým so-
větským vojákem zabit i partyzán
Jan Humeš z Bratřic

PELHŘIMOV

Při akci dobrovolníků na pomoc Dobré Vodě dne 6. května 1945
byli u železničního mostu v Pelhřimově za nádražím zastřeleni osád-
kou obrněného vlaku:

František Bašta, nar. 1902
Jaroslav Coufal, nar. 1909
Matěj Fridrichovský, nar. 1913
Stanislav Havelka, nar. 1920
Antonín Hildebrant, nar. 1914
Josef Kolář, nar. 1912
Ladislav Lhotský, nar. 1923
Josef Novák, nar. 1912
Karel Podruh, nar. 1910
Ferdinand Roh, nar. 1926
Bohuslav Strnad, nar. 1914
Karel Veselý, nar. 1923
Vítězslav Všetická, nar. 1925

8. května 1945 byl na náměstí v Pelhřimově zastřelen
Miroslav Kolář.

Rozvaliny domku Josefa Bíby č. 35.

Domek Fr. Samka č. 23.

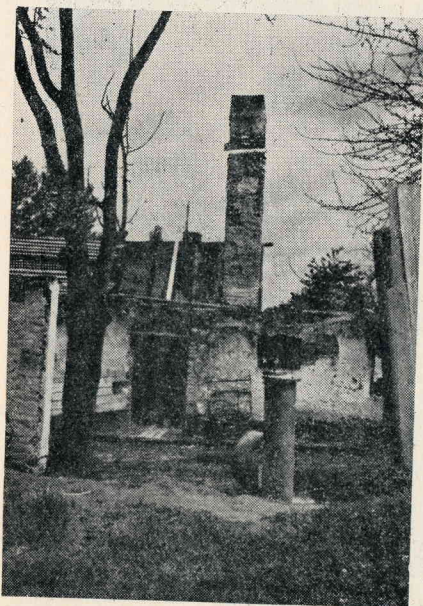
*Pohled na zničené
hospodářské budovy usedlosti
Josefa Zadražila č. 29.*

Oheň pohltil vše.

*Z obrázku lze poznat jen obtížně temné, zuhelnatělé zbytky pětičlenné rodiny
Vavrkovy.*

*Ohořelé stromy
nad rozvalinami domů.*

*To býval domek
Fr. Samka č. 23.*

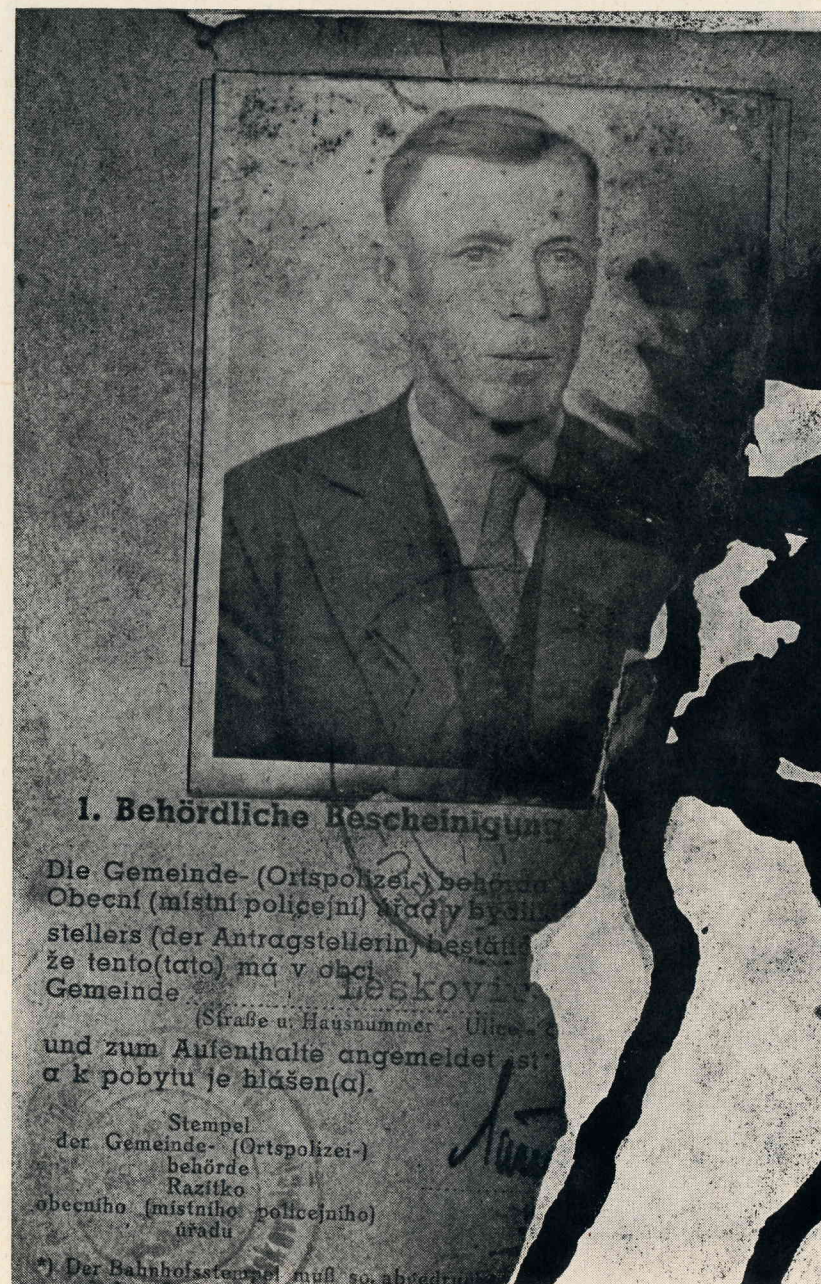
Z rodiny Pavlovy zbyly jen ohořelé trosky.

Boj skončil. Požární zbrojnice se naplnila zavražděnými občany.

Starodávná kamna v obecním domku přestala hřát.

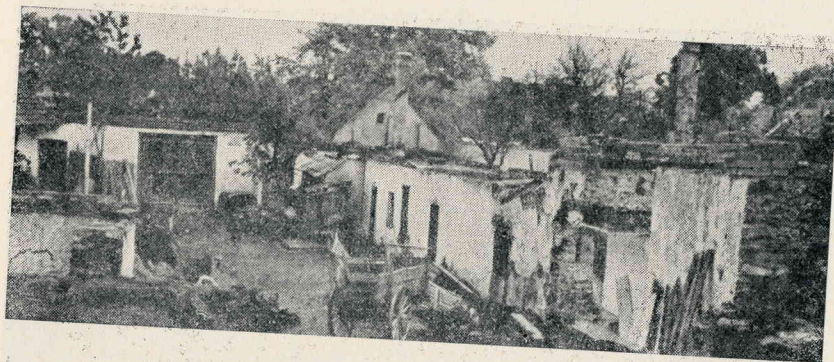
1. Behördliche Bescheinigung

Die Gemeinde- (Ortspolizei-) behörde
 Obecní (místní policejní) úřad v bystřici
 stellers (der Antragstellerin) bestätigt
 že tento(tato) má v obci
 Gemeinde Leskovice
 (Straße u. Hausnummer - Ulice - č.
 und zum Aufenthalte angemeldet ist
 a k pobytu je hlášen(a).

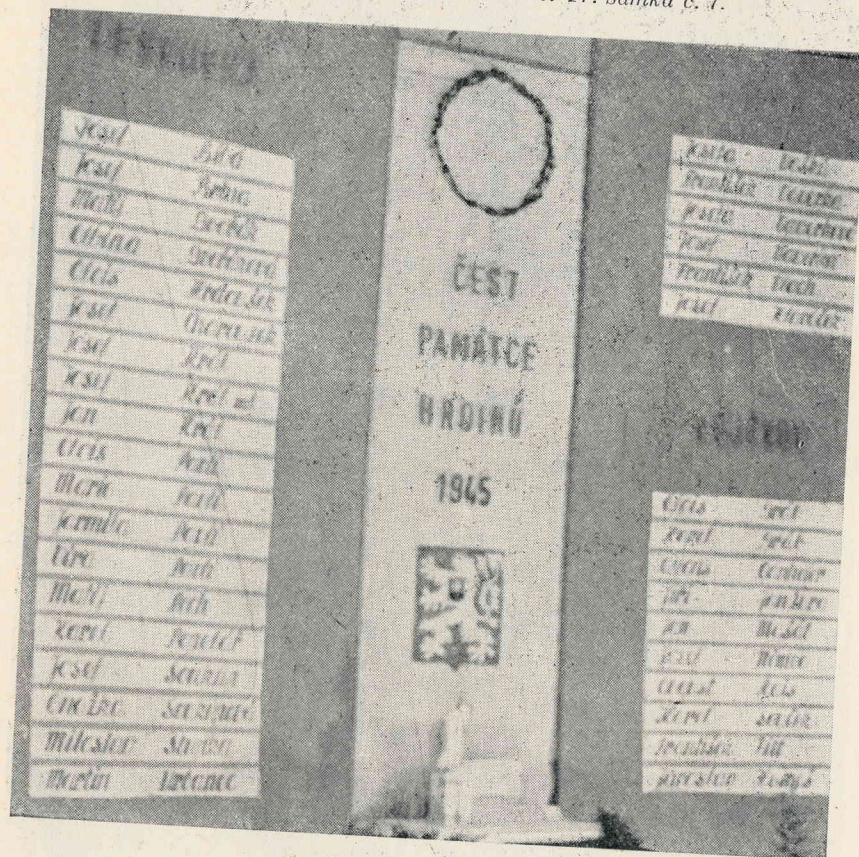
Stempel
 der Gemeinde- (Ortspolizei-)
 behörde
 Razítko
 obecního (místního policejního)
 úřadu

*) Der Bahnhofsstempel muß so abgedruckt sein

Občanský průkaz Josefa Charouzka, poznamenaný krví.

Smutný pohled na bývalou usedlost Fr. Samka č. 7.

25 občanů Leskovic zemřelo v okamžiku, kdy se rodila svoboda.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ k prvnímu výročí osvobození republiky

Půl miliardy Kčs na zvelebení českých vesnic v rámci generálního plánu výstavby československého zemědělství

Ministerstvo zemědělství získalo z rozdílu odstupňovaných cen zemědělských výrobků a z dalších pramenů částku zhruba půl miliardy Kčs. Ministr zemědělství Julius Duriš rozhodl, aby celá tato částka byla nyní k prvnímu výročí osvobození republiky okamžitě použita ve prospěch zvelebení české vesnice a československého zemědělství.

Použití půl miliardy Kčs spadá současně do doby předložení dlouhodobého výrobního zemědělského plánu zemědělské veřejnosti.

Min. zemědělství předkládá zemědělcům, jakým způsobem byla tato částka rozvržena a na jaké účely bude upotřebena:

	Kčs
1. na výstavbu 4 vzorných vesnic (Leskovice, Ploština-Vaňky, Dobroslovce, Vinná)	30.000.000
2. na stavbu 4 vzorných kulturních domů ve vzorných dodávateckých vesnicích	12.000.000
3. na příspěvky na stavbu 50 kulturních domů (počítaných na 250.000 Kčs)	14.000.000
4. na znovupostavení zničených zemědělských staveb	5.000.000
5. na přípravné práce spojené s vybudováním vodovodů zemědělských obcí a na zbudování melioračních staveb	17.000.000
6. na zvelebení živočišné výroby pro poškozené a nejpotřebnější obce a pastvinářská družstva	131.000.000
7. na zvelebení rostlinné výroby	43.000.000
8. na nákup strojů zemědělským strojním družstvům, jejichž členy jsou zemědělci předešlím do 20 ha, ohrazením strojním stanicím a na jinou mechanizaci zemědělské práce	75.000.000
9. na výstavbu zemědělských usedlostí a budov poškozených válkou	10.000.000
10. na acolování	35.000.000
11. na elektrifikaci zemědělských obcí	10.000.000
12. na vnitřní vybavení dětských útulků	10.000.000
13. na zakoupení praček pro zemědělské ženy	5.000.000
14. na zakoupení dojek strojů pro ulehčení práce zemědělských žen	1.500.000
15. na zvelebení lesnictví	35.000.000
16. na zvelebení družstevní činnosti v obcích a okresech	23.000.000

Zbytek je určen rovněž na zvelebení československého zemědělství

Takto nové ministerstvo zemědělství činy oslavuje první výročí osvobození republiky a veřejně na rozdíl od minulosti skládá účty z hospodaření veřejnými peněžitými prostředky!

Výnos ministerstva zemědělství, které v roce 1946 uvolnilo částku 30 000 000 korun na výstavbu čtyř vzorových vesnic mezi nimiž byly i Leskovice.

Na troskách staré vyrostla nová obec.

Nové domky svítí bílou omítkou.

4- **LESKOVICE**

druhé, upravené vydání zpracoval doc. dr. Miroslav Hladílek, CSc. Vydala Skupina pro regionální dějiny při OV KSČ v Pelhřimově v nákladu 6 000 výtisků. Vytiskly Jihočeské tiskárny, n. p., závod 4 Pelhřimov — 453358/75.

194

Žádání velmi těžká práce,

Obecní úřad ve Lhotě-Vlasenicích, pol. okres Kamenice nad Lipou.

o b ě ž n í k .

Okresní úřad připomíná ustanovení vládního nařízení ze dne 27. I. 1939 č. 14/1939 Sb. z. a n. II., o domovní evidenci obyvatelstva a některých opatřeních obmezujících jeho pohyb a vybízí tamní obec, aby bezodkladně na ustanovení tohoto vládního nařízení upozornila občanstvo v obci.

Zvláště důrazně se upozorňuje na ustanovení § 3. cit. vládního nařízení o zaopatření a vyplnění bytových seznamů majiteli domu, nebo jeho podle § 10 pověřenému zástupci.

Domovní seznam založený z bytových seznamů založí a vede v obcích, které podle posledního sčítání lidu nemají více než 500 obyvatel, četnická stanice do jejíž obvodu obec patří a jí je povinen majitel domu /jeho zástupce/ odevzdati bytové seznamy do dalších 24. hodin. V obcích, ve kterých, četnická stanice nemá sídlo, lze tak učiniti prostřednictvím obecního úřadu, který opatří, aby bytové seznamy byly četnické stanici zaslány.

V ostatních obcích založí, vede a uschová domovní seznam majitel domu /jeho zástupce/.

Obce s více než 500 obyvateli upozorňují důtklivě, aby dohlédly na řádné provedení § 13. cit. vládního nařízení dle něhož majitelé domů jsou povinni poříditi ve dvou vyhotovených seznam osob, jejichž ubytování v obci začalo po dni 1. ledna 1938.

Příslušné formuláře lze zakoupiti ve skladech tabáku /hlavní trafika/ event. u ostatních trafikantů, jeden tiskopis za 20 haléřů.

Domovní seznam zmíněný v § 3. vládního nařízení pro obce s více než 500 obyvateli nemá zvláštního tiskopisu ~~xx~~ a seznam ten jest jen souhrnem bytových seznamů, které jsou seřazeny podle bytu a uloženy ve ~~vhodném~~ vhodném společném obalu / desky, obálka, neb pod. /

Starosta obce :

Petr Kubíček

Osadě Lhotě na vědomí a k okamžitému provedení.!

195.

na pro Čsl. občany v životu nejistá.

Obecní úřad ve Lhotě - Vlasenici, pol. okres Kamenice nad Bysou.

Všemu občanstvu obce Lhoty-Vlasenice !

Okresní úřad v Kamenici nařizuje:

Podle fonogramu prezidia zemského úřadu v Praze dne 15. března 1939 obsadí říšskoněmecké vojsko všemi směry území Česko-Slovenska dne 15. března 1939 o 6. hodině ráno, aby odzbrojilo naši armádu. Nesetká-li se nikde se sebemenším odporem, bude obsazení pouze přechodné a bude nám dána možnost vyžítí se v autonomii za zaručené ochrany německé menšiny.

Setká-li se se sebemenším odporem, bude to mít v zájmu nejkrutější následky.

O tom Vás vyrozumívám a vyzývám Vás, byste v tomto směru ihned vyrozuměl svoje obyvatelstvo a vlivné osobnosti a vyzval je, by za všech okolností přičinily se, by postupujícímu říšskoněmeckému vojsku nikde, nikým nebyl kladen odpor ani skutkem a ani slovem.

Budeli snad říšskoněmecké vojsko chtít odzbrojit občanstvo a policii, budiž mu ihned vyhověno a zbraně vydány.

Civilní úřady zůstanou na svých místech a úřadují dále, pokud velitelství německých vojsk neučiní jiných dispozic.

O tom Vás vyrozumívám s výzvou, aby všem nařízením a přáním říšského německého vojska bez jakýchkoliv výhrad a zdráhání bylo vždy ochotně a ihned vyhověno.

Za zachování klidu a pokoje a mírného postupu ve všech těchto věcích činím Vás osobně zodpovědným.

Okresní hejtman

rada politické správy :

Palme v.r.

Každý po přečtení této výzvy podepiš !

Starosta Obce :

Petr Kubiček

Osadě Lhotě na vědomí a k okamžitému provedení..!

1. března 1939

Antonín Řežba č. 1.

Dohnal Václav č. 13.

Stromas Emmerich č. 14.

Jon Štepl č. 8.

Motoušek Tomas č. 6.

František Fiála č. 15.

Václav Rataj č. 12.

Rataj Václav č. 3.

Frankrick Mohy č. 2.

Jan Kubicek č. 7.

Jan Valer č. 9.

Josef Dohnal č. 4.

Ludmila Marek č. 11.

Ant. Valer č. 5.

Pro je vlastnoručně

podpis majitelů

oblasti ve Zlote.

